

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
Кафедра військової загальної практики – сімейної медицини
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

ТВО начальника кафедри військової
загальної практики-сімейної медицини
підполковник медичної служби
к. мед. н., доцент

Т. В. КУЦ

«31» серпня 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДІАТРІЯ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

вид дисципліни професійно-спеціальна підготовка (обов'язкова)
(загальна підготовка (обов'язкова/вибіркова) / професійна підготовка (обов'язкова/вибіркова))

форма навчання денна
(денна/заочна)

Київ – 2020/2021 навчальний рік

1. Опис курсу та Веб-сайт його розміщення

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педіатрія» є галузь медичних знань, яка вивчає принципи організації педіатричної допомоги в Україні; порядок та умови по спостереженню за здоровими дітьми різного віку; особливості перебігу найбільш поширених захворювань, що зустрічаються в дитячому віці; сучасні діагностичні і лікувальні заходи, тактику надання першої медичної допомоги; передбачає практичну реалізацію знань з педіатрії на догоспітальному етапі військовим лікарем загальної практики-сімейної медицини (ЗП-СМ).

Навчальна дисципліна «Педіатрія» належить до циклу обов'язкових дисциплін, викладається у другому півріччі 1-ого року навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем: магістр медицини; спеціальність: 222 «Медицина»; спеціалізація: загальна практика-сімейна медицина. Дисципліна поглиблює знання щодо принципів організації педіатричної допомоги, контролю за розвитком здорових дітей, діагностики та лікування найбільш поширених соматичних і інфекційних захворювань дітей різного віку, нагляду за дітьми з хронічними захворюваннями з побудовою маршруту пацієнта, використання лікарських засобів, методів лікування, діагностики, які необхідні для підвищення якості медичної допомоги і оптимізації діяльності системи охорони здоров'я на регіональному рівні в цілому.

Основними організаційними формами навчання є лекційні, практичні заняття та семінарські заняття. Лекції покликані підвищити інтерес слухачів до глибшого самостійного вивчення питань навчальної дисципліни. Практичні заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання та формують у слухачів навички, а семінарські заняття поглиблюють знання з цієї дисципліни.

Режим доступу до курсу на Навчальному порталі Української військово-медичної академії УВМА:

<https://mcdl.mil.gov.ua/course/index.php?categoryid=97>

2. Мета викладання дисципліни

Головною **метою** викладання навчальної дисципліни «Педіатрія» є: підготувати військових лікарів відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики лікаря за спеціальністю «Загальна практика-сімейна медицина»; підготувати до самостійної роботи у лікувальних закладах Збройних Сил України 1-2 ролей висококваліфікованих фахівців з достатнім обсягом теоретичних знань щодо принципів організації педіатричної допомоги, контролю за розвитком здорових дітей, діагностики та лікування найбільш поширених соматичних і інфекційних захворювань дітей різного віку, нагляду за дітьми з хронічними захворюваннями з побудовою маршруту пацієнта, використання лікарських засобів, методів лікування, діагностики,

які необхідні для підвищення якості медичної допомоги і оптимізації діяльності системи охорони здоров'я на регіональному рівні в цілому.

3. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями навчальної дисципліни є:

- удосконалення слухачами теоретичних і практичних знань з питань організації і надання педіатричної медичної допомоги на сучасному рівні, в тому числі в умовах локального бойових дій та надзвичайних ситуацій (техногенні тощо);
- оволодіння сучасними практичними навичками обстеження, інструментальної і лабораторної діагностики основних педіатричних захворювань на амбулаторно-поліклінічному етапі;
- практичне відпрацювання лікувальної тактики і маршрутизації хворого педіатричного профілю;
- відпрацювання питань з організації і змісту роботи лікаря загальної практики-сімейної медицини амбулаторно-поліклінічного відділення; з особливостями амбулаторного етапу лікування хворих педіатричного профілю; з особливостями надання амбулаторної педіатричної допомоги в умовах локального військового конфлікту та надзвичайних ситуацій (техногенні тощо)
- удосконалити знання вимог керівних документів МОЗ України щодо організації педіатричної допомоги в Україні.

4. Очікувані результати (компетентності)

4.1. У процесі вивчення дисципліни слухачі повинні знати:

- етіологію, патогенез, клінічні прояви і ускладнення, сучасні методи діагностики, лікування та профілактики основних захворювань, що виникають в дитячому віці;
- зміст та обсяг медичної допомоги при невідкладному реагуванні (долікарська допомога) за невідкладних станів;
- заходи інтенсивної терапії невідкладних станів при основних дитячих захворюваннях;
- клініко-фармакологічні особливості основних груп медикаментозних препаратів що застосовуються в педіатричній практиці для дітей різного віку;
- особливості надання педіатричної допомоги в умовах бойових дій та надзвичайних ситуацій (техногенні тощо);
- поділ медичних закладів на категорії можливостей реагування щодо педіатричної допомоги (ролі 1-4), які визначаються за обов'язковими наявними у них клінічними силами та засобами;
- зміст та обсяг медичної допомоги педіатричним хворим в лікувальних закладах 1-4 ролей, розробляти клінічні маршрути дитини з патологією внутрішніх органів в лікувальних закладах 1-2 ролей, принципи розроблення

клінічних маршрутів дитина з патологією внутрішніх органів в лікувальних закладах 3-4 ролей;

- принципи формування діагнозів із урахуванням прийнятої в Україні термінології згідно Міжнародної класифікації хвороб ВООЗ Х перегляду;

4.2. У процесі вивчення дисципліни слухачі повинні вміти:

- самостійно проводити амбулаторний прийом хворих дітей в умовах лікувальних закладів амбулаторно-поліклінічної ланки;
- організувати і провести клінічне обстеження хворих дітей, оволодіти особливостями збору скарг, анамнезу життя і хвороби, огляду, пальпації, перкусії, аускультації дітей різного віку;
- виявляти та оцінювати патологічні ознаки у дітей, вміти виділяти симптоми, об'єднувати їх у відповідні синдроми;
- проводити диференційну діагностику, обґрунтувати клінічний діагноз відповідно до прийнятої класифікації і номенклатури хвороб;
- виконувати і самостійно інтерпретувати результати клінічних, лабораторних, інструментальних досліджень в обсязі, який встановлений для лікувальних закладів 1-2 ролей;
- обґрунтувати схеми, план і тактику лікування хворих дітей;
- надавати невідкладну лікарську кваліфіковану допомогу, володіти методами інтенсивної терапії при невідкладних станах;
- вирішувати питання санаторно-курортного відбору хворих дітей;
- вести медичну документацію на хворих дітей, які знаходяться на лікуванні в лікувальних закладах 1-2 ролей;
- взаємодіяти з іншими лікувальними установами для надання допомоги хворим дітям в повному обсязі;
- брати участь в проведенні медичних обстежень дітей, що спостерігаються з приводу хронічних захворювань, медичній реабілітації дітей, організовувати динамічне спостереження здорових дітей;

4.3. Компетенції, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:

4.3.1.Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я з питань медичного забезпечення військ (сил), інших військових формувань, утворених відповідно до законів України а також цивільного населення, із застосуванням теорії і методів медичної науки, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог

4.3.2. Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-3 Здатність використовувати базові теоретичні знання фундаментальних дисциплін для вирішення практичних завдань за призначенням

ЗК-4 Здатність використовувати знання про основні напрямки та методи наукових досліджень для організації наукових досліджень у військово-медичній галузі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації

з застосуванням стандартних методик та з використанням програмно-технічних засобів

4.3.3. Спеціальні (фахові) компетентності за спеціалізацією (СК) – з врахуванням рекомендацій Всесвітньої організації сімейних лікарів.

СК-1 Здатність до управління первинним контактом з пацієнтом охоплюючи весь спектр проблем із здоров'ям, ефективно і належним чином надавати первинну медичну допомогу, раціонально використовуючи наявні ресурси охорони здоров'я, здійснюючі моніторинг, оцінку, удосконалення якості та безпечності медичної допомоги

СК-2 Здатність застосовувати пацієнт-орієнтований підхід, з урахуванням інтересів пацієнта та розглядати його проблеми в контексті існуючих обставин; надавати тривалу і безперервну допомогу, яка визначається потребами пацієнта

СК-3 Здатність розвивати спеціальні навички вирішення проблем з урахуванням поширеності хвороб та захворюваності прикріпленого населення, надавати допомогу при захворюваннях на ранніх і недиференційованих стадіях; ефективно та раціонально використовувати діагностичні і лікувальні заходи

СК-4 Здатність до комплексної оцінки пацієнтів, що мають кілька медичних проблем, потребують одночасного лікування як гострих, так і хронічних станів; управляти та координувати профілактичні заходи, лікування, догляд, паліативну допомогу та реабілітацію

СК-5 Здатність до орієнтації на громаду та узгодження з наявними ресурсами медико-санітарних потреб окремих пацієнтів і медико-санітарних потреб суспільства, в якому вони живуть

СК-6 Здатність до цілісного підходу до вирішення проблем із здоров'ям пацієнтів, враховуючи їх фізичні, психологічні, соціальні, культурні особливості

4.3.4. Військово-спеціальні компетентності за спеціалізацією (СКв)

СКв-1 Здатність до організації планування заходів медичної служби та здійснення обліку і звітності у військово-медичних підрозділах у мирний та воєнний час

СКв-2 Здатність планувати і здійснювати санітарні, гігієнічні та протиепідемічні заходи в межах військової частини та у польових умовах у мирний та воєнний час

СКв-3 Здатність організувати і здійснювати лікувально-діагностичний процес, лікувально-профілактичні заходи та заходи з військово-лікарської експертизи та донорства серед особового складу військової частини у мирний та воєнний час

4.4. Запланований результат навчання:

4.4.1. Загальна підготовка

РНз-2 Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний

розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

РНз-5 Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки. Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи.

4.4.2. Спеціальна підготовка зі спеціалізацією

РНс-1 Вміти ефективно організувати роботу в закладі первинної медичної допомоги, з урахуванням нормативної бази та правових аспектів діяльності лікаря загальної практики-сімейного лікаря, роботу в команді, дбати про безперервний професійний розвиток.

РНс-4 Вміти консультувати пацієнтів щодо формування здорового способу життя, профілактики захворювань та травматизму, виявлення та корекції факторів ризику найбільш поширених захворювань, проведення скринінгових програм, організувати диспансеризацію населення, визначати покази та протипокази до санаторно-курортного лікування, оформити медичну та обліково-звітну документацію

РНс-6 Вміти надавати невідкладну медичну допомогу в межах ресурсів первинної медико-санітарної допомоги, діагностувати стани та проводити реанімаційні заходи та інтенсивну терапію згідно наказів МОЗ та чинних в Україні стандартів, забезпечити маршрут пацієнта.

РНс-9 Здійснювати проведення обстеження, ведення здорових дітей та дітей із гострими та хронічними хворобами; проводити профілактичні заходи, зокрема, імунопрофілактику у дітей, забезпечення маршруту пацієнта.

4.4.3. Військово-спеціальна підготовка за спеціалізацією

РНв-1 Організовувати планування заходів медичної служби та здійснення обліку і звітності у військово-медичних підрозділах у мирний та воєнний час

РНв-2 Планувати і здійснювати санітарні, гігієнічні та протиепідемічні заходи в межах військової частини та у польових умовах у мирний та воєнний час

РНв-3 Вміти організувати і здійснювати лікувально-діагностичний процес, лікувально-профілактичні заходи та заходи з військово-лікарської експертизи та донорства серед особового складу військової частини у мирний та воєнний час

5. Пререквізити

Вміння здійснювати методично правильний огляд дітей різного віку, проводити антропометрію, оформлювати медичну документацію, збирати анамнез життя і хвороби у пацієнта та його батьків;

«Педіатрія» як навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні слухачами УВМА клінічних дисциплін, організації охорони здоров'я, військової епідеміології, гігієни з особливостями дитячого віку.

6. Тривалість курсу

Обсяг дисципліни: 9 кредитів ECTS, 270 годин.

Лекції: 8 годин

Практичні заняття: 126

Семінарські: 44

Самостійна робота: 90

Форми контролю: поточний контроль, модульний контроль, залік.

Теми, що розглядаються:

Тема 1. Організація педіатричної допомоги в Україні

Тема 2. Контроль за розвитком і станом здоров'я дітей.

Тема 3. Фізіологія та патологія неонатального періоду

Тема 4. Харчування здорових і хворих дітей

Тема 5. Профілактична робота. Календар щеплень та додаткова вакцинація дітей.

Тема 6. Інтегроване ведення хвороб дитячого віку.

Тема 7. Хвороби обміну речовин. Рахіт. Спазмофілія. Ензимопатії у дітей

Тема 8. Функціональні розлади травлення у дітей раннього віку. Вади розвитку шлунково-кишкового тракту.

Тема 9. Медична генетика

Тема 10. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів дихання.

Тема 11. Ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровообігу, системними хворобами сполучної тканини.

Тема 12. Ведення і маршрут пацієнтів із патологією імунної системи, найбільш поширеними алергічними захворюваннями.

Тема 13. Ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення

Тема 14. Ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами крові, кровотворних органів

Тема 15. Ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами нирок і сечовивідних шляхів

Тема 16. Ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними ендокринно-метаболічними розладами.

Тема 17. Дитячі інфекційні хвороби.

Тема 18. Невідкладні стани.

7. Інформація про викладача

Викладач	Назаренко Галина Іванівна
Вчений ступінь	
Посада	викладач кафедри
Наукові інтереси	
Контактний телефон викладача	0635782593
E-mail викладача	glavallerg@forpost.ua

Викладач	Вишневецька Олександра Павлівна
Вчений ступінь	-
Посада	викладач кафедри
Наукові інтереси	Педіатрія, дитяча алергологія
Контактний телефон викладача	0669829014
E-mail викладача	vushnyavushnya@gmail.com

8. Методи викладання

Денна форма навчання;

- фронтальна форма навчання, коли усі слухачі під контролем викладача виконують одне і теж завдання одночасно;
- індивідуальна форма навчання, коли слухачі виконують завдання послідовно, один за одним.

При цьому, залежно від необхідності досягнення рівнів знання чи вміння викладач повинен використовувати наступні методи.

За джерелами знань використовують методи навчання:

словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж, робота з літературою;

наочні – демонстрація, ілюстрація, спостереження;

практичні – практична робота, вирішення задачі, самостійна робота.

Інтерактивні методи – дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, ділова гра, кейс-метод.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи:

- пояснювальний (викладач доводить готову інформацію різними засобами, а слухачі її сприймають, усвідомлюють та фіксують у пам'яті. Цей метод є одним із найбільш економічних способів передачі знань, передбачає використання таких засобів інформації, як слово (усне і друковане), різні наочні посібники, плакати, комп'ютерний ілюстраційний матеріал і т. ін. Знання, які отримані в результаті реалізації цього методу не формують вміння, цей метод використовується для досягнення рівня «Знати»,

- репродуктивний головною ознакою якого є доведення і повторення способу діяльності, згідно завдання викладача,
- проблемного викладу (використовується викладачем при постановці проблеми перед тими, хто навчається і подальшого її вирішення, але при цьому викладач показує шляхи рішення, розкриває хід своєї думки. Цей метод повинен застосовуватись викладачем під час проведення практичних занять. Безпосереднім результатом проблемного викладання повинно бути засвоєння слухачами способу і логіки вирішення конкретної проблеми, але ще без вміння застосовувати їх самостійно. Цей метод навчає слухачів способу отримання знань. З його допомогою вони отримують навички сучасного клінічного мислення)
- частково-пошуковий (евристичний) (для досягнення мети поступового наближення слухачів до самостійного вирішення проблем шляхом попереднього навчання виконання окремих елементів рішення. Використовується при виконанні практичних завдань щодо діагностики та лікування захворювань нервової системи, коли спосіб пошуку оптимального рішення визначає викладач, але рішення знаходить самслухач.
- дослідницький. є необхідним для повноцінного засвоєння досвіду лікарської діяльності. Викладач використовує його для забезпечення творчого застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування риси творчої діяльності є умовою формування зацікавленості, потребу в такій формі діяльності. Формами застосування цього методу є: завдання на самопідготовку).

За системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль.

За основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка.

9. Політика курсу

Слухач повинен:

- вчасно приходити на заняття.
- у випадку пропуску лекційних / практичних занять без поважної причини, слухач може бути не допущений до підсумкового контролю (заліку), або його підсумкова оцінка буде знижена;
- добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю;
- брати активну участь у практичних заняттях;
- бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими слухачами, зокрема під час обговорення питань на лекційних , практичних та семінарських заняттях;
- на свій вибір має підготувати один реферат / одну презентацію з матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення;

- слухач може перескласти підсумкову контрольну роботу у випадку отримання оцінки «незадовільно»;

- у випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, слухач отримає «0» балів.

- неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес в УВМА.

Якщо слухач має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, слухач має право звернутися до начальника кафедри чи керівництва факультету.

10. Види контролю знань та методи їх проведення

Складовою частиною процесу навчання є система контролю та звітності слухачів за якістю засвоєння навчального матеріалу. Головна мета контролю полягає у забезпеченні наукового рівня придбаних слухачами знань, міцності сформованих у них вмінь та навичок.

Види контролю:

- поточний контроль базових знань (тестові завдання);
- самоконтроль
- підсумковий (екзамен з кредитного модулю).

Методи оцінювання результатів навчання

1. Індивідуальне усне опитування.
2. Тестовий контроль.
3. Вирішення типових практичних завдань.
4. Письмовий теоретичний контроль.
5. Індивідуальний контроль практичних дій та отриманих результатів

Методи поточного контролю: усне опитування, письмовий експрес контроль, виступи при обговоренні питань на практичних заняттях;

Методи самоконтролю: питання самоконтролю;

Методи підсумкового контролю: екзамен.

Кількість контрольних заходів, форми їх проведення, періодичність доводяться до слухачів на початку вивчення дисципліни.

Поточний контроль – оцінювання теоретичних знань і практичних навичок слухачів з конкретного змістового модуля (логічно завершеної частини навчальної дисципліни). Проводиться на всіх видах навчальних занять.

Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються кафедрою. Основні форми поточного контролю: усне опитування, письмовий контроль, тестування, ситуаційні задачі, практичні завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Основна мета поточного контролю – постійне отримання викладачем інформації про якість засвоєння слухачами матеріалу навчальної дисципліни, перевірка готовності слухачів до виконання наступних навчальних завдань, а також управління їх навчальною мотивацією. Результати поточного контролю використовуються для коригування методів і засобів навчання та враховуються на заліку. Кількість балів для визначення результатів поточного контролю залежить від рівня знань слухача, вміння використовувати їх при виконанні практичних завдань, навичок пошуку науково доведеної інформації в мережі Інтернет. Результати поточного контролю фіксуються в журналі обліку навчальних занять.

Самоконтроль призначений для самооцінки слухачами якості засвоєння навчального матеріалу з конкретної теми навчальної дисципліни. З цією метою у завданнях на самостійну підготовку передбачаються питання для самоконтролю.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою навчальної дисципліни.

Слухач не може бути звільнений від здачі підсумкового контролю і отримати оцінку з навчальної дисципліни «Педіатрія» автоматично.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни за умов здачі усіх передбачених програмою контрольних заходів слухач складає екзамен.

Форма проведення контролю (усна, письмова, комбінована), зміст і структура контрольних завдань, білетів та критерії оцінювання обговорюються на засіданні кафедри і затверджуються начальником кафедри не пізніше ніж за місяць до початку складання контрольного заходу. Названі матеріали дійсні протягом навчального року, вони є складовою навчально-методичної документації з дисципліни і зберігаються на кафедрі. Можливе поєднання різних форм контролю.

11. Шкала оцінок

Максимальна кількість балів, яку слухач може набрати під час всіх передбачених практичних та семінарських занять, дорівнює 180 балам. За екзамен слухач може набрати максимально 120 балів.

Рейтингова оцінка слухача з дисципліни складається з балів, що він отримує **під час вивчення дисципліни:**

- відповіді на 36 семінарських та практичних заняттях
- екзамену.

Бали, які слухач отримав під час всіх передбачених семінарських та практичних занять складають 60 % від рейтингової оцінки, за екзамен – 40 % відповідно.

Підвищити оцінку можливо за рахунок виконання індивідуального завдання.

Система оцінювання за дисципліну

Робота на практичних, самостійних та семінарських заняттях з дисципліни «Педіатрія».

Оцінка за одну відповідь дорівнює:

- повне та самостійне виконання практичного завдання або повна та обґрунтована відповідь на запитання 5;
- неповне, але самостійне виконання практичного завдання або повна відповідь на запитання 4;
- виконання практичного завдання за допомогою викладача або неповна відповідь на запитання 3;
- слухачі не здатний виконати практичне завдання навіть за допомогою викладача або відсутня відповідь на запитання 2.

Максимальна кількість балів на всіх практичних та семінарських заняттях дорівнює:

$$36 \times 5 = 180$$

Мінімальна кількість балів, яку слухач може набрати під час всіх передбачених практичних та семінарських занять з дисципліни, дорівнює:

$$36 \times 3 = 108$$

Індивідуальне завдання

Вага індивідуального завдання не повинна перевищувати коефіцієнт 0,1 від загальної кількості балів. За відпрацьоване індивідуальне завдання слухачів отримує від 18 до 30 балів.

Критерії оцінювання занять з дисципліни «Педіатрія»

Тема	Максимальний бал	Мінімальний бал
Тема 1	10	6
Тема 2	10	6
Тема 3	10	6
Тема 4	10	6
Тема 5	10	6
Тема 6	10	6
Тема 7	10	6
Тема 8	10	6
Тема 9	10	6
Тема 10	10	6
Тема 11	10	6
Тема 12	10	6

Тема 13	10	6
Тема 14	10	6
Тема 15	10	6
Тема 16	10	6
Тема 17	10	6
Тема 18	10	6
Всього	180	108
Індивідуальне завдання	30	18
Екзамен	120	72
Разом сума балів	330	198

Умови допуску до екзамену

Екзамен здійснюється по завершенню вивчення всіх тем дисципліни. Слухач допускається до **екзамену**, якщо він до початку заліку ліквідував заборгованість за всіма видами робіт, які передбачені робочим навчальним планом (робочою програмою навчальної дисципліни) та при вивченні дисципліни набрав кількість балів, не меншу за мінімальну (126 бали).

Слухач, який набрав протягом семестру рейтингову оцінку з кредитного модуля менше за 126 балів, до екзамену не допускається. Він отримує оцінку F «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни».

Критерії оцінювання екзамену

Максимальна кількість балів, що може отримати слухач за екзамен 120, а мінімальна – 72.

Критерії	Бали
повна відповідь на питання білету	120
не повна відповідь на питання білету	96
часткова відповідь на питання білету	72
відповідь на питання білету містить грубі помилки	0
відсутність відповіді на теоретичне питання білету	0

Порядок застосування рейтингової системи оцінювання

Рейтингова система оцінювання успішності з навчальної дисципліни доводиться слухачам на першому занятті.

Рейтингова оцінка (сума балів), яку слухач набрав з навчальної дисципліни за результатом всіх видів навчальних занять, доводиться до нього на останньому занятті.

Рейтингова оцінка (в балах) навчальної дисципліни визначається як сума рейтингового балу, що слухач набрав протягом навчальних занять, виконання індивідуального завдання та рейтингового балу за результатами відповідей на екзамені.

Для визначення оцінки за шкалою ЄКТС та національною шкалою рейтингова оцінка (в балах) навчальної дисципліни переводиться згідно з таблицею.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтенгова оцінка	Відсоткове співвідношення	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену та диференційованого заліку	для заліку
297-330	90-100	A	відмінно	зараховано
271-296	82-89	B	добре	
248-270	75-81	C		
221-247	67-74	D	задовільно	
198-220	60-66	E		
115-197	35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-114	1-34	F		

Навчальна дисципліна зараховується слухачу, якщо він набрав не менше 198 балів (228 за поточну діяльність, 38 за індивідуальне завдання та 152 за залік).

Отримані результати вносить до відомості обліку успішності.

12. Структура та розподіл навчального часу з тем і видів навчальних занять з навчальної дисципліни «Педіатрія»

№ з/п	Види навчальних занять	Кількість годин	Номери і найменування розділів і тем	Література
1	2	3	4	5

1.	Практичне заняття	6	Тема 1. Організація педіатричної допомоги в Україні. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Система організації охорони здоров'я дітей в Україні. Рівні надання медичної допомоги дітям. Основні накази та інструкції з охорони здоров'я дітей. 2.2. Основні статистичні показники стану здоров'я дітей. Дитяча смертність, структура, фактори ризику, шляхи зниження. 2.3. Основні принципи роботи лікувального закладу, який має статус «Лікарні доброзичливої до дитини». 2.4. Особливості надання медичної допомоги дітям із особливими потребами: організація мультидисциплінарної взаємодії; медико-соціальна експертиза; реабілітація; паліативна допомога. 2.5. Особливості педіатричної допомоги місцевому населенню в умовах локального військового конфлікту та надзвичайних ситуацій (техногенні тощо). Організація планового лікування дітей з хронічними захворюваннями. Організація надання невідкладної допомоги дітям на догоспітальному етапі та в умовах стаціонару. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язко</u> <u>ва</u> <u>література:</u> 1: Наказ 504 2: с.30-41 <u>Додаткова</u> <u>література:</u> 2: с. 3-12 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)
2.	Семінарське заняття	2	Тема 1. Організація педіатричної допомоги в Україні. 1. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 1.1. Роль фахівців первинної ланки в системі організації педіатричної допомоги в Україні. Основні накази та інструкції з охорони здоров'я дітей. 1.2. Психологічні та інші особливості роботи з підлітками. Політика клінік дружніх до молоді (КДМ): цілі, задачі, принципи роботи, цільові групи КДМ. 1.3. Особливості педіатричної допомоги місцевому населенню в умовах локального військового конфлікту та надзвичайних ситуацій (техногенні тощо). Організація планового лікування дітей з хронічними захворюваннями. Організація надання невідкладної допомоги дітям на догоспітальному етапі та в умовах стаціонару	Розділ 11 <u>Обов'язко</u> <u>ва</u> <u>література:</u> 1: Наказ 504 2: с.30-41 <u>Додаткова</u> <u>література:</u> 2: с. 3-12
3.	Практичне заняття	10	Тема 2. Контроль за розвитком і станом здоров'я дітей. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Медичний догляд за здоровою дитиною віком до 3 років. Основні складові обов'язкового медичного профілактичного огляду дитини віком до 3 років. 2.2. Методика оцінки фізичного розвитку дитини, інтерпретація стандартних відхилень показників фізичного розвитку. Тактика лікаря відповідно до результатів оцінки психомоторного розвитку дитини. 2.3. Консультування матері та сім'ї з метою розвитку дитини. 2.4. Лікарська тактика фахівців первинної ланки, дії сімейного лікаря. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язко</u> <u>ва</u> <u>література:</u> 2: с.51-58 5: с.15-35 6: с.53-87 <u>Додаткова</u> <u>література:</u> 3: с.1 - 23 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)

4.	Семінарське заняття	2	Тема 2. Контроль за розвитком і станом здоров'я дітей. - Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: - Медико-психологічний супровід дітей перших 3-х років життя з груп ризику. - Підготовка дітей до вступу в дошкільні заклади та в школу. Шкільна медицина. Фізичне виховання учнів в загально-освітніх навчальних закладах. - Інноваційні технології в наданні медичної допомоги підліткам на рівні первинної ланки. - Ведення і маршрут пацієнтів підліткового віку при найбільш типових захворюваннях у цьому віці.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 1: с. 1-112 2: с.30-41 <u>Додаткова література:</u> 3: с.1 - 23
5.	Лекція	2	Тема 3. Фізіологія та патологія неонатального періоду. - Організація лікувально-профілактичної допомоги новонародженим. - Антенатальний профілактичний патронаж. Лікарський контроль за станом здоров'я новонароджених. - Рубіжні стани новонароджених. Нагляд за новонародженими, що народились з низькою масою тіла. - Лікарська тактика фахівців первинної ланки. Ведення і маршрут пацієнтів із захворюваннями періоду новонародженості.	Див. методичну розробку до лекції
6.	Практичне заняття	10	Тема 3. Фізіологія та патологія неонатального періоду. - Тестовий контроль початкового рівня знань. - Розбір теоретичних питань: - Організація лікувально-профілактичної допомоги новонародженим. Антенатальний профілактичний патронаж. Лікарський контроль за станом здоров'я новонароджених. - Рубіжні стани новонароджених. Нагляд за новонародженими, що народились з низькою масою тіла. - Лікарська тактика фахівців первинної ланки. Ведення і маршрут пацієнтів із захворюваннями періоду новонародженості. - Жовтяниці новонароджених, диференційна діагностика жовтяниць. Ведення і маршрут пацієнтів з жовтяницями новонародженого. - Інфекційні і неінфекційні захворювання шкіри новонароджених: клінічна діагностика, маршрут пацієнта. - Вирішення ситуаційних задач. - Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 1: с. 8-26 2: с. 587-592 7: с. 120-152 8: с. 3-37 9: с. 1-32 <u>Додаткова література:</u> 4: с.8-16 Бази даних (посилання в розділі 11)

7.	Семінарське заняття	2	Тема 3. Фізіологія та патологія неонатального періоду. 1. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 1.1. Сепсис: сучасна етіологічна структура, діагностика, лікарська тактика. Сепсис новонародженого. 1.2. Менінгіти, енцефаліти у новонароджених. 1.3. Внутрішньоутробні інфекції (токсоплазмоз, цитомегаловірусна інфекція, лістеріоз, хламідійна інфекція, герпес, сифіліс, фетальні гепатити).	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 1: с. 8-26 2: с. 587-592 7: с. 120-152 8: с. 3-37 9: с. 1-32 <u>Додаткова література:</u> 4: с.8-16
8.	Практичне заняття	8	Тема 4. Харчування здорових і хворих дітей. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Рациональне вигодовування дітей першого року життя. Сучасна концепція збалансованого харчування. Принципи грудного вигодовування немовлят, сформульовані ВООЗ, і шляхи їх впровадження. 2.2. Розрахунок потреби в харчуванні. Штучне вигодовування дітей раннього віку. Поняття про прикорм, введення прикорму. 2.3. Лікувальне харчування дітей різних вікових груп. Корекція харчування. Лікувальні суміші. 2.4. Лікарська тактика та маршрут пацієнтів при хронічних розладах харчування у дітей різних вікових груп. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 1: с. 1-112 2: с.30-41 <u>Додаткова література:</u> 5: с.18 - 43 Бази даних (посилання в розділі 11)
9.	Семінарське заняття	2	Тема 4. Харчування здорових і хворих дітей. 1. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 1.1. Білково-енергетична недостатність. Методи корекції харчування. 1.2. Недостатність харчування у дітей. Лікарська тактика та маршрут пацієнтів при хронічних розладах харчування у дітей різних вікових груп. 1.3. Харчування дітей з генетичною та спадковою патологією.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 1: с. 1-112 2: с.30-41 <u>Додаткова література:</u> 5: с.18 - 43

10.	Практичне заняття	6	Тема 5. Профілактична робота. Календар щеплень та додаткова вакцинація дітей. 5. Тестовий контроль початкового рівня знань. 6. Розбір теоретичних питань: 6.1. Контроль за розвитком і станом здоров'я дітей різних вікових груп. 6.2. Неспецифічна профілактика захворювань дитячого віку. Роль здорового способу життя. 6.3. Національний календар щеплень. Документи, що регламентують проведення щеплень в Україні. 6.4. Рекомендовані щеплення (від пневмококу, менінгококу, вітряної віспи, грипу). 6.5. Абсолютні та відносні протипоказання до вакцинації. 7. Вирішення ситуаційних задач. 8. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 16.с.677-681 17. Наказ 551 <u>Додаткова література:</u> 6.с.363-379 Бази даних (посилання в розділі 11)
11.	Семінарське заняття	2	Тема 5. Профілактична робота. Календар щеплень та додаткова вакцинація дітей. 1. Розбір індивідуальних завдань і рефератів: 1.1. Неблагоприємні події після імунізації (НППІ). Порядок реєстрації НППІ. Розслідування випадку НППІ. 1.2. Історія розвитку вакцинації в Україні. . 1.3. Неспецифічна профілактика захворювань дитячого віку. Роль здорового способу життя. Загартування. 1.4. Санітарно-просвітницька робота медичних працівників серед населення як метод профілактичної роботи.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 16.с.677-681 17. Наказ 551 <u>Додаткова література:</u> 6.с.363-379
12.	Практичне заняття	4	Тема 6. Інтегроване ведення хвороб дитячого віку. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Інтегроване ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ). Задачі сімейного лікаря з оцінки, класифікації, визначення лікування які викладені в уніфікованому клінічному протоколі ІВХДВ. Лікувально-профілактична спрямованість даної стратегії. 2.2. Консультування батьків у разі захворювання дитини, догляд за хворою дитиною вдома. Подальший догляд сімейного лікаря за хворою дитиною в амбулаторних умовах. 2.3. Інтегроване ведення хвороб дитячого віку. Синдром кашлю. Синдром лихоманки. Синдром діареї. Інфекція вуха, біль у горлі. 2.4. Стратегія інтегрованого ведення хвороб дитячого віку з питань: анемії у дітей раннього віку, призначення вітаміну Д дітям раннього віку, годування здорових і хворих дітей. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 15. Протокол 438 13. с.9-26 с.67-71 <u>Додаткова література:</u> 7. додаток до Протоколу 438

13.	Семінарське заняття	2	Тема 6. Інтегроване ведення хвороб дитячого віку. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 1. Інтегроване ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ). 2. Задачі сімейного лікаря з оцінки, класифікації, визначення лікування які викладені в уніфікованому клінічному протоколі ІВХДВ. 3. Лікувально-профілактична спрямованість даної стратегії. 4. Інтегроване ведення хвороб дитячого віку. Особливості ведення немовлят віком до 2-х місяців.	Розділ 11 <u>Обов'язко</u> <u>ва</u> <u>література:</u> 15.Протокол 438 13. с.9-26 с.67-71 <u>Додаткова</u> <u>література:</u> 7. Додаток Протоколу 438
14.	Практичне заняття	8	Тема 7. Хвороби обміну речовин. Рахіт. Спазмофілія. Ензимопатії у дітей. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям із рахітом, спазмофілією, ензимопатіями на етапі амбулаторно-поліклінічної ланки. 2.2. Організація невідкладної допомоги при спазмофілії в поліклінічних умовах та на базі стаціонару. 2.3. Курація і маршрут пацієнта з хворобами обміну речовин. 2.4. Порушення фосфорно-кальцієвого обміну . 2.5. Спазмофілія та її диференційна діагностика з іншими судомними синдромами. 2.6. Ензимопатії у дітей. Можливості діагностики лікаря первинної ланки, маршрут пацієнта. 2.7. Рахіт та рахітоподібні захворювання у дітей, гіпервітаміноз Д. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язко</u> <u>ва</u> <u>література:</u> 19.Протокол 9 13. с.51-57 с.197-219 2. с.359-372 22.с.681-689 <u>Додаткова</u> <u>література:</u> 8. с.15-34 Бази даних (посилання в розділі 11)
15.	Семінарське заняття	2	Тема 7. Хвороби обміну речовин. Рахіт. Спазмофілія. Ензимопатії у дітей. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 1. Діагностика порушень кальцієвого обміну у дітей. 2. Види ензимопатій у дітей в залежності від порушення виду обміну. Скринінг ензимопатій у дітей. 3. Спазмофілія та її диференційна діагностика з іншими судомними синдромами.	Розділ 11 <u>Обов'язко</u> <u>ва</u> <u>література:</u> 19.Протокол 9 13. с.51-57 с.197-219 2. с.359-372 <u>Додаткова</u> <u>література:</u> 8. с.15-34

18.	Практичне заняття	6	Тема 8. Функціональні розлади травлення у дітей раннього віку. Вади розвитку шлунково-кишкового тракту. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Функціональні хвороби кишечника у дітей раннього віку: функціональна діарея. функціональні кольки, функціональний закреп. 2.2. Ведення і маршрут пацієнтів із функціональними хворобами кишечника. Показання для скерування до дитячого гастроентеролога, симптоми «червоних прапорців». 2.3. Малюкова регургітація, румінація. Лікарська тактика фахівців первинної ланки. 2.4. Природжені вади розвитку шлунково - кишкового тракту. Пілоростеноз. Хвороба Гіршпрунга. 2.5 Маршрут і ведення дітей з вродженими вадами шлунково-кишкового тракту. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 20. Наказ 59 23. 41-48 <u>Додаткова література:</u> 21. розділ 6 9. с.91-194 10. Наказ 88 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)
19.	Семінарське заняття	4	Тема 8. Функціональні розлади травлення у дітей раннього віку. Вади розвитку шлунково-кишкового тракту. 1. Розбір теоретичних питань. 1.1. Функціональні хвороби кишечника у дітей раннього віку. Лікарська тактика фахівців первинної ланки 1.2. Показання для скерування до дитячого гастроентеролога, симптоми «червоних прапорців». 1.3. Малюкова регургітація, румінація. Лікарська тактика фахівців первинної ланки. 2. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 2.1. Природжені вади розвитку шлунково-кишкового тракту. Пілоростеноз. Хвороба Гіршпрунга. 2.2. Природжені вади розвитку шлунково-кишкового тракту. Атрезія стравоходу, вроджена діафрагмальна грижа. 2.3. Вроджені хірургічні захворювання травної системи. Вади розвитку прямої кишки і відхідника.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 20. Наказ 59 23. 41-48 <u>Додаткова література:</u> 21. розділ 6 9. с.91-194 10. Наказ 88
20.	Лекція	2	Тема 9. Медична генетика. 1. Закономірності успадкування ознак людини та методи їх вивчення. 2. Спадковість і патологія. Принципи діагностики та лікування спадкових захворювань. 3. Скринінг-діагностика спадкових та інших захворювань у дітей. 4. Спадкові порушення обміну амінокислот. Спадкові порушення обміну вуглеводів. Спадкові порушення обміну ліпідів. Синдром множинних вад розвитку. Мітохондріальні захворювання. 5. Організаційні принципи допомоги хворим із спадковими захворюваннями, завдання медико-генетичного консультування.	Див. методичну розробку до лекції

21.	Практичне заняття	4	Тема 9. Медична генетика. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 1.1. Предмет та проблематику медичної генетики. 1.2. Роль спадковості та середовища в патогенезі хвороб. Закономірності успадкування ознак людини та методи їх вивчення. 1.3. Спадковість і патологія. Принципи діагностики та лікування спадкових захворювань. Скринінг-діагностика спадкових та інших захворювань у дітей. 1.4. Організаційні принципи допомоги хворим із спадковими захворюваннями, завдання медико-генетичного консультування. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 13.с.173-188 2. с.832-846 <u>Додаткова література:</u> 11. с.51-53 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11) <u>Матеріали лекції</u>
22.	Семінарське заняття	4	Тема 9. Медична генетика. 1. Розбір теоретичних питань. 1.1. Спадковість і патологія. Принципи діагностики та лікування спадкових захворювань. Скринінг-діагностика спадкових та інших захворювань у дітей. 1.2. Роль спадковості та середовища в патогенезі хвороб. Закономірності успадкування ознак людини та методи їх вивчення. 1.3. Організаційні принципи допомоги хворим із спадковими захворюваннями, завдання медико-генетичного консультування. 2. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 2.1. Спадкові порушення обміну амінокислот. 2.2. Спадкові порушення обміну вуглеводів. 2.3. Спадкові порушення обміну ліпідів. 2.4. Синдром множинних вад розвитку. 2.5. Мітохондріальні захворювання.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 13.с.173-188 2. с.832-846 <u>Додаткова література:</u> 11. с.51-53 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11) <u>Матеріали лекції</u>

23.	Практичне заняття	6	Тема 10. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів дихання. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Гострі респіраторні вірусні захворювання у дітей. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із гострими респіраторними вірусними захворюваннями. 2.2. Синдром обструкції верхніх дихальних шляхів (стенозуючий ларингіт). Диференційна діагностика з іншими обструктивними захворюваннями дихальних шляхів. Невідкладна допомога. 2.3. Гострий бронхіт. Гострий бронхіоліт. Діагностика. Лікування. 2.4. Гостра пневмонія у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. 2.5. Муковісцидоз у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. Ведення і маршрут пацієнтів. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язко</u> <u>ва</u> <u>література:</u> 24. с.89-100 18. 151-174 2. с.457-491 <u>Додаткова</u> <u>література:</u> 12. с.33 13. с.11-54 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)
24.	Семінарське заняття	4	Тема 10. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів дихання. 1. Розбір теоретичних питань. 1.1. Гострі респіраторні вірусні захворювання у дітей. 1.2. Синдром обструкції верхніх дихальних шляхів (стенозуючий ларингіт). 1.3. Гострий бронхіт. Гострий бронхіоліт. Діагностика. Лікування. 1.4. Гостра пневмонія у дітей. 1.5. Муковісцидоз у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. Ведення і маршрут пацієнтів. 2. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 2.1. Клінічні прояви муковісцидозу в дітей раннього віку. 2.2. Хронічні неспецифічні захворювання легень (аномалії розвитку бронхо-легеневої системи, ідіопатичний фіброзучий альвеоліт, гемосидероз легень та ін.) 2.3. Особливості антибактеріальної терапії пневмоній у дітей різних вікових груп.	Розділ 11 <u>Обов'язко</u> <u>ва</u> <u>література:</u> 24. с.89-100 18. 151-174 2. с.457-491 <u>Додаткова</u> <u>література:</u> 12. с.33 13. с.11-54 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)

25.	Практичне заняття	8	Тема 11. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровообігу та системними захворюваннями сполучної тканини. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Вроджені вади серця у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. 2.2. Артеріальний тиск у дітей. Синдром артеріальної гіпертензії, артеріальної гіпотензії. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. Ведення і маршрут пацієнтів при гіпертонічній кризі у дітей. 2.3. Синдром вегетативних порушень, особливості їх проявів у підлітковому віці. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. 2.4. Системні васкуліти у дітей, діагностика. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки. Ведення і маршрут пацієнтів. 2.5. Системні захворювання сполучної тканини у дітей. Системний червоний вовчак. Дерматоміозит. Тактика спостереження та лікування хворих дітей фахівцями первинної ланки. Склерема та склеродерма новонароджених. 2.6. Суглобовий синдром у дітей. Реактивні артрити у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 2. с.555-575 13.с.351-364 18.с.189-194 25. Наказ 362 <u>Додаткова література:</u> 14. с.5-18 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)
26.	Семінарське заняття	2	Тема 11. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровообігу та системними захворюваннями сполучної тканини. 1. Розбір теоретичних питань. 1.1. Вроджені вади серця у дітей. 1.2. Артеріальний тиск у дітей. Синдром артеріальної гіпертензії, артеріальної гіпотензії. 1.3. Системні васкуліти у дітей, діагностика. 1.4. Системні захворювання сполучної тканини у дітей. 1.5. Суглобовий синдром у дітей. Реактивні артрити у дітей. 2. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 2.1. Ревматична лихоманка в дітей: етіопатогенетичні, клінічні, діагностичні особливості. 2.2. Ювенільний ревматоїдний артрит: діагностичні критерії, лікувальна тактика на догоспітальному етапі.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 2. с.555-575 13.с.351-364 18.с.189-194 25. Наказ 362 <u>Додаткова література:</u> 14. с.5-18 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)

27.	Лекція	2	Тема 12. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із патологією імунної системи, найбільш поширеними алергічними захворюваннями. 1. Імунітет та імунопатологічні стани. Первинні імунodefіцитні стани. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки. 2. Бронхіальна астма у дітей. Патогенез, діагностика, вікові особливості перебігу. Сучасна концепція лікування. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. 3. Алергічний риніт у дітей. Сезонний та цілорічний алергічний риніт, методи діагностики та неспецифічної терапії. 4. Атопічний дерматит. Вікові особливості перебігу атопічного дерматиту. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки. 5. Гострі алергічні стани у дітей. Анафілактичний шок. Гостра кропив'янка. набряк Квінке. Невідкладна допомога. 6. Базисна терапія алергічних захворювань. Алерген специфічна імунотерапія. Ведення і маршрут пацієнтів.	Див. методичну розробку до лекції
28.	Практичне заняття	6	Тема 12. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із патологією імунної системи, найбільш поширеними алергічними захворюваннями. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Імунітет та імунопатологічні стани. Первинні імунodefіцитні стани. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки. 2.2. Бронхіальна астма у дітей. Патогенез, діагностика, вікові особливості перебігу. Сучасна концепція лікування. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. 2.3. Алергічний риніт у дітей. Сезонний та цілорічний алергічний риніт, методи діагностики та неспецифічної терапії. 2.4. Атопічний дерматит. Вікові особливості перебігу атопічного дерматиту. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки. 2.5. Базисна терапія алергічних захворювань. Алерген специфічна імунотерапія. Ведення і маршрут пацієнтів. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 2.с.862-876 13.319-350 с.297-314 18.с.370-372 26.Наказ 868 <u>Додаткова література:</u> 15.с.32-33 16.с.46-47 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)

29.	Семінарське заняття	4	Тема 12. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із патологією імунної системи, найбільш поширеними алергічними захворюваннями. 1. Розбір теоретичних питань. 1.1. Бронхіальна астма у дітей. Патогенез, діагностика, вікові особливості перебігу. Сучасна концепція лікування. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. 1.2. Алергічний риніт у дітей. 1.3. Атопічний дерматит. 1.4. Імунітет та імунопатологічні стани. Первинні імунodefіцитні стани 1.5. Вторинні імунodefіцитні стани, принципи діагностики, лікування та профілактики. Особливості діагностики та лікування дітей з повторними епізодами респіраторної інфекції.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 2.с.862-876 13.319-350 с.297-314 18.с.370-372 26.Наказ 868 <u>Додаткова література:</u> 15.с.32-33 16.с.46-47
30.	Практичне заняття	6	Тема 13. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Синдром болю в животі у дітей, диференційна діагностика. Ведення і маршрут пацієнтів. 2.2. Функціональні захворювання органів травлення у дітей різного віку. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки. 2.3. Захворювання шлунку та дванадцятипалої кишки. Гастрити, гастродуоденіти. Виразка шлунку та дванадцятипалої кишки. 2.4. Синдром подразненого кишечника. Синдром порушеного росту бактерій в кишечнику. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. 2.5. Захворювання, що перебігають з синдромом мальасиміляції (неінфекційні ентеропатії, целіакія, лактазна недостатність) в дитячому віці. Ведення і маршрут пацієнтів. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 2.с.655-700 18.с.109-145 20. Наказ59 <u>Додаткова література:</u> 17.с.41-48 18.с.94-97 19.с.171-176 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)

31.	Семінарське заняття	2	Тема 13. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення. 1. Розбір теоретичних питань. 1.1. Синдром болю в животі у дітей, диференційна діагностика. Ведення і маршрут пацієнтів. 1.2. Функціональні захворювання органів травлення у дітей різного віку. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки. 1.3. Захворювання шлунку та дванадцятипалої кишки. Гастрити, гастродуоденіти. Виразка шлунку та дванадцятипалої кишки. 2. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 2.1. Синдром мальабсорбції в дітей раннього віку. 2.2. Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення в дітей. 2.3. Виразковий коліт, хвороба Крона у дітей. Особливості діагностики та лікування.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 2.с.655-700 18.с.109-145 20. Наказ59 <u>Додаткова література:</u> 17.с.41-48 18.с.94-97 19.с.171-176 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)
32.	Практичне заняття	6	Тема 14. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами крові та кровотворних органів. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Залізодефіцитні стани у дітей різних вікових груп. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. Маршрут пацієнтів. 2.2. Гострий лейкоз. Лейкемоїдні реакції у дітей. Ведення і маршрут пацієнтів. 2.3. Геморагічні синдроми у дітей. Диференційна діагностика шкірних проявів. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 2.с.391-428 18.с.207-234 с.247-248 27.Наказ709 <u>Додаткова література:</u> 20.с.9-30 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)

33.	Семінарське заняття	2	Тема 14. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами крові та кровотворних органів. 1. Розбір теоретичних питань. 1.1. Залізодефіцитні стани у дітей різних вікових груп. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. Маршрут пацієнтів. 1.2. Гострий лейкоз. Лейкемоїдні реакції у дітей. Ведення і маршрут пацієнтів. 1.3. Геморагічні синдроми у дітей. Диференційна діагностика шкірних проявів. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки. 2. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 2.1. Анемії у дітей раннього віку.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 2.с.391-428 18.с.207-234 с.247-248 27.Наказ709 <u>Додаткова література:</u> 20.с.9-30
34.	Практичне заняття	6	Тема 15. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами нирок та сечовивідних шляхів. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Сечовий синдром у дітей в практиці сімейного лікаря. Дисметаболічна нефропатія. Сечокам'яна хвороба. Ведення і маршрут пацієнтів. 2.2. Мікробно-запальні захворювання нирок та сечовивідних шляхів у дітей. Тубулоінтерстиціальний нефрит. Рефлюкс-нефропатія. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. 2.3. Дизурія: методи обстеження, диференційний діагноз, невідкладна допомога, маршрут пацієнта. 2.4. Гостра та хронічна ниркова недостатність, принципи діагностики та лікування. Ведення та маршрут пацієнта. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 2.746-781 18.с.261-274 28.Наказ365 <u>Додаткова література:</u> 21.с.10-16 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)
35.	Семінарське заняття	2	Тема 15. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами нирок та сечовивідних шляхів. 1. Розбір теоретичних питань. 1.1. Сечовий синдром у дітей в практиці сімейного лікаря. Дисметаболічна нефропатія. Сечокам'яна хвороба. Ведення і маршрут пацієнтів. 1.2. Мікробно-запальні захворювання нирок та сечовивідних шляхів у дітей. Тубулоінтерстиціальний нефрит. Рефлюкс-нефропатія. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. 1.3. Дизурія: методи обстеження, диференційний діагноз, невідкладна допомога, маршрут пацієнта. 1.4. Гостра та хронічна ниркова недостатність, принципи діагностики та лікування. Ведення та маршрут пацієнта. 2. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 2.1. Анатомо-фізіологічні особливості сечовидільної системи в дітей. 2.2. Гострий гломерулонефрит в дітей, лікувальна тактика на догоспітальному етапі.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 2.746-781 18.с.261-274 28.Наказ365 <u>Додаткова література:</u> 21.с.10-16 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)

36.	Практичне заняття	6	Тема 16. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними ендокринно-метаболічними розладами. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Цукровий діабет в дитячому віці. Тактика спостереження фахівців первинної ланки. Надання невідкладної допомоги. Ведення і маршрут пацієнтів. 2.2. Захворювання щитоподібної залози в дитячому віці. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. 2.3. Метаболічні розлади в дитячому віці. Ведення та маршрут пацієнта. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язко</u> <u>ва</u> <u>література:</u> 2.с.788-799 с.505-811 с.817-822 13.с.197-219 С.281-311 18.с.281-311 <u>Додаткова</u> <u>література:</u> 22.с.148-164 23.Наказ254
37.	Семінарське заняття	2	Тема 16. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними ендокринно-метаболічними розладами. 1. Розбір теоретичних питань. 1.1. Цукровий діабет в дитячому віці. Тактика спостереження фахівців первинної ланки. Надання невідкладної допомоги. Ведення і маршрут пацієнтів. 1.2. Захворювання щитоподібної залози в дитячому віці. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. 1.3. Метаболічні розлади в дитячому віці. Ведення та маршрут пацієнта. 2. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 2.1. Особливості етіопатогенезу цукрового діабету у дітей. 2.2. Клінічні прояви та критерії діагностики цукрового діабету в дітей. 2.3. Адреногенітальний синдром. порушення росту у дітей. Хвороби парашитоподібних залоз.	Розділ 11 <u>Обов'язко</u> <u>ва</u> <u>література:</u> 2.с.788-799 с.505-811 с.817-822 13.с.197-219 С.281-311 18.с.281-311 <u>Додаткова</u> <u>література:</u> 22.с.148-164 23.Наказ254
38.	Лекція	2	Тема 17. Дитячі інфекційні хвороби. 1. Організація лікувально-профілактичної та протиепідемічної допомоги дітям, хворим на інфекційні хвороби в амбулаторно-поліклінічних умовах. 2. Основні клінічні симптоми та синдроми при інфекційних хворобах дитячого віку. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки. 3. Організація лікування дітей на дому з гострими інфекційними захворюваннями. "Стаціонар на дому" - принципи організації, обов'язки лікаря первинної ланки. 4. Невідкладні стани, пов'язані з інфекційними хворобами у дітей. Надання допомоги на догоспітальному етапі.	Див. методичну розробку до лекції

39.	Практичне заняття	8	Тема 17. Дитячі інфекційні хвороби. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Організація лікувально-профілактичної та протиепідемічної допомоги дітям, хворим на інфекційні хвороби в амбулаторно-поліклінічних умовах. 2.2. Основні клінічні симптоми та синдроми при інфекційних хворобах дитячого віку. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки. 2.3. Організація лікування дітей на дому з гострими інфекційними захворюваннями. "Стаціонар на дому" - принципи організації, обов'язки лікаря первинної ланки. 2.4. Невідкладні стани, пов'язані з інфекційними хворобами у дітей. Надання допомоги на догоспітальному етапі. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язко</u> <u>ва</u> <u>література:</u> 2.с.30-41 18.с.1-23 с.9-23 30.с.13-22 <u>Додаткова</u> <u>література:</u> 13.с.11-54 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)
40.	Семінарське заняття	2	Тема 17. Дитячі інфекційні хвороби. 1. Розбір теоретичних питань. 1.1. Основні клінічні симптоми та синдроми при інфекційних хворобах дитячого віку. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки. 1.2. Організація лікування дітей на дому з гострими інфекційними захворюваннями. "Стаціонар на дому" - принципи організації, обов'язки лікаря первинної ланки. 1.3. Невідкладні стани, пов'язані з інфекційними хворобами у дітей. Надання допомоги на догоспітальному етапі. 2. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 2.1. Особливо небезпечні інфекції. Класифікація за збудниками інфекції та механізмом передачі.	Розділ 11 <u>Обов'язко</u> <u>ва</u> <u>література:</u> 2.с.30-41 18.с.1-23 с.9-23 30.с.13-22 <u>Додаткова</u> <u>література:</u> 13.с.11-54
41.	Практичне заняття	8	Тема 18. Невідкладні стани. 1. Тестовий контроль початкового рівня знань. 2. Розбір теоретичних питань: 2.1. Тактика надання допомоги та подальшого лікування дітей з невідкладними станами фахівцями первинної ланки. 2.2. Первинна реанімація. Реанімаційні заходи при зупинці серця, дихання. Реанімація новонароджених дітей. Діагностика смерті мозку. 2.3. Надання першої лікарської допомоги при гострих алергічних реакціях (гостра кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок та інші) на догоспітальному етапі. 2.4. Надання першої лікарської допомоги при гострій серцево-судинній та дихальній недостатності на догоспітальному етапі. 2.5. Надання першої лікарської допомоги при судом, енцефалічних реакціях на догоспітальному етапі. 2.6. Надання першої лікарської допомоги гіпертермічному синдрому на догоспітальному етапі. 3. Вирішення ситуаційних задач. 4. Тестовий контроль поточного рівня знань.	Розділ 11 <u>Обов'язко</u> <u>ва</u> <u>література:</u> 13.с.147-156 31.с.10-36 32.с.7-53 с.233-244 33.Наказ 91/6 <u>Додаткова</u> <u>література:</u> 6.с.462-473 <u>Бази даних</u> (посилання в розділі 11)

42.	Семінарське заняття	2	Тема 18. Невідкладні стани. 1. Розбір теоретичних питань. 1.1. Тактика надання допомоги та подальшого лікування дітей з невідкладними станами фахівцями первинної ланки. 1.2. Первинна реанімація. Реанімаційні заходи при зупинці серця, дихання. Реанімація новонароджених дітей. Діагностика смерті мозку. 1.3. Надання першої лікарської допомоги при гострих алергічних реакціях (гостра кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок та інші) на догоспітальному етапі. 1.4. Надання першої лікарської допомоги при гострій серцево судинній та дихальній недостатності на догоспітальному етапі. 1.5. Надання першої лікарської допомоги при судомах, енцефалічних реакціях на догоспітальному етапі. 1.6. Надання першої лікарської допомоги гіпертермічному синдрому на догоспітальному етапі. 2. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань: 2.1. Коми, диференційна діагностика. Невідкладна допомога та лікування. 2.2. Гострі токсикози в ранньому віці. Невідкладна допомога та лікування. 2.3. Втрата свідомості. Синкопальні стани. Колапс. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.	Розділ 11 <u>Обов'язкова література:</u> 13.с.147-156 31.с.10-36 32.с.7-53 с.233-244 33.Наказ916 <u>Додаткова література:</u> 6.с.462-473
-----	---------------------	---	---	--

13. Завдання для самостійної роботи

13.1. Завдання для самостійної роботи при вивченні дисципліни

Тема 1. Організація педіатричної допомоги в Україні.

Система організації охорони здоров'я дітей в Україні. Рівні надання медичної допомоги дітям.

Основні принципи роботи лікувального закладу, який має статус «Лікарні доброзичливої до дитини».

Особливості надання медичної допомоги дітям із особливими потребами: організація мультидисциплінарної взаємодії; медико-соціальна експертиза; реабілітація; паліативна допомога.

Особливості педіатричної допомоги місцевому населенню в умовах локального військового конфлікту та надзвичайних ситуацій (техногенні тощо).

Організація планового лікування дітей з хронічними захворюваннями. Організація надання невідкладної допомоги дітям на догоспітальному етапі та в умовах стаціонару.

Тема 2. Контроль за розвитком і станом здоров'я дітей.

Медичний догляд за здоровою дитиною віком до 3 років. Основні складові обов'язкового медичного профілактичного огляду дитини віком до 3 років.

Методика оцінки фізичного розвитку дитини, інтерпретація стандартних відхилень показників фізичного розвитку. Тактика лікаря відповідно до результатів оцінки психомоторного розвитку дитини.

Консультування матері та сім'ї з метою розвитку дитини.

Лікарська тактика фахівців первинної ланки, дії сімейного лікаря.

Тема 3. Фізіологія та патологія неонатального періоду.

Анатомо-фізіологічні особливості доношених новонароджених.

Анатомо-фізіологічні особливості недоношених дітей.

Перинатальне ураження ЦНС. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування.

Синдром дихальних розладів. Причини, механізм розвитку, діагностика, лікування.

Кон'югаційна жовтяниця. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування.

Тема 4. Харчування здорових і хворих дітей.

Рациональне вигодовування дітей першого року життя. Сучасна концепція збалансованого харчування. Принципи грудного вигодовування немовлят, сформульовані ВООЗ, і шляхи їх впровадження.

Розрахунок потреби в харчуванні. Штучне вигодовування дітей раннього віку. Поняття про прикорм, введення прикорму.

Лікувальне харчування дітей різних вікових груп. Корекція харчування. Лікувальні суміші.

Лікарська тактика та маршрут пацієнтів при хронічних розладах харчування у дітей різних вікових груп.

Тема 5. Профілактична робота. Календар щеплень та додаткова вакцинація дітей.

Контроль за розвитком і станом здоров'я дітей різних вікових груп.

Неспецифічна профілактика захворювань дитячого віку. Роль здорового способу життя.

Національний календар щеплень. Документи, що регламентують проведення щеплень в Україні.

Рекомендовані щеплення (від пневмококу, менінгококу, вітряної віспи, грипу).

Абсолютні та відносні протипоказання до вакцинації.

Тема 6. Інтегроване ведення хвороб дитячого віку.

Інтегроване ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ). Задачі сімейного лікаря з оцінки, класифікації, визначення лікування які викладені в уніфікованому клінічному протоколі ІВХДВ. Лікувально-профілактична спрямованість даної стратегії.

Консультування батьків у разі захворювання дитини, догляд за хворою дитиною вдома. Подальший догляд сімейного лікаря за хворою дитиною в амбулаторних умовах.

Тема 7. Хвороби обміну речовин. Рахіт. Спазмофілія. Ензимопатії у дітей.

Порушення фосфорно-кальцієвого обміну.

Рахіт та рахітоподібні захворювання у дітей, гіпервітаміноз Д.

Діагностика, лікування.

Спазмофілія та її диференційна діагностика з іншими судомними синдромами.

Ензимопатії у дітей. Можливості діагностики лікаря первинної ланки, маршрут пацієнта.

Тема 8. Функціональні розлади травлення у дітей раннього віку. Вади розвитку шлунково-кишкового тракту.

Вроджені хірургічні захворювання травної системи (пілоростеноз, інвагінація кишок, хвороба Гіршпрунга, вади розвитку прямої кишки і відхідника). Лікарська тактика фахівців первинної ланки.

Функціональні хвороби кишечника у дітей раннього віку: функціональна діарея, функціональні кольки, функціональний закріп.

Ведення і маршрут пацієнтів із функціональними хворобами кишечника. Показання для скерування до дитячого гастроентеролога, симптоми «червоних прапорців».

Тема 9. Медична генетика.

Предмет та проблематику медичної генетики.

Роль спадковості та середовища в патогенезі хвороб.

Закономірності успадкування ознак людини та методи їх вивчення.

Спадковість і патологія. Принципи діагностики та лікування спадкових захворювань. Скринінг-діагностика спадкових та інших захворювань у дітей.

Організаційні принципи допомоги хворим із спадковими захворюваннями, завдання медико-генетичного консультування.

Тема 10. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів дихання.

Гострі респіраторні вірусні захворювання у дітей. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із гострими респіраторними вірусними захворюваннями.

Синдром обструкції верхніх дихальних шляхів (стенозуючий ларингіт). Диференційна діагностика з іншими обструктивними захворюваннями дихальних шляхів. Невідкладна допомога.

Гострий бронхіт. Гострий бронхіоліт. Діагностика. Лікування.

Гостра пневмонія у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.

Муковісцидоз у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. Ведення і маршрут пацієнтів.

Тема 11. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровообігу та системними захворюваннями сполучної тканини.

Вроджені вади серця у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.

Артеріальний тиск у дітей. Синдром артеріальної гіпертензії, артеріальної гіпотензії. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. Ведення і маршрут пацієнтів при гіпертонічній кризі у дітей.

Синдром вегетативних порушень, особливості їх проявів у підлітковому віці. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.

Системні васкуліти у дітей, діагностика. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки. Ведення і маршрут пацієнтів.

Системні захворювання сполучної тканини у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих дітей фахівцями первинної ланки. Принципи вторинної профілактики та реабілітації.

Суглобовий синдром у дітей. Реактивні артрити у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.

Тема 12. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із патологією імунної системи, найбільш поширеними алергічними захворюваннями.

Бронхіальна астма у дітей. Патогенез, діагностика, вікові особливості перебігу. Сучасна концепція

Лікування. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.

Алергічний риніт у дітей. Атопічний дерматит.

Гострі алергічні стани у дітей. Невідкладна допомога.

Імунітет та імунопатологічні стани. Первинні імунодефіцитні стани. Основні принципи лабораторної та клінічної діагностики імунодефіцитних станів у дітей.

Тема 13. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення.

Синдром болю в животі у дітей, диференційна діагностика. Ведення і маршрут пацієнтів.

Захворювання, що перебігають з синдромом мальасиміляції (неінфекційні ентеропатії, целиакія, лактазна недостатність) в дитячому віці. Ведення і маршрут пацієнтів.

Функціональні захворювання органів травлення у дітей різного віку.

Захворювання шлунку та дванадцятипалої кишки. Гастрити, гастродуоденіти. Виразка шлунку та дванадцятипалої кишки.

Синдром подразненого кишечника. Синдром порушеного росту бактерій в кишечнику. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.

Тема 14. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами крові та кровотворних органів.

Залізодефіцитні стани у дітей різних вікових груп. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. Маршрут пацієнтів.

Гострий лейкоз. Лейкемоїдні реакції у дітей. Ведення і маршрут пацієнтів.

Геморагічні синдроми у дітей. Диференційна діагностика шкірних проявів. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки.

Тема 15. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами нирок та сечовивідних шляхів.

Сечовий синдром у дітей в практиці сімейного лікаря. Дисметаболічна нефропатія. Сечокам'яна хвороба. Ведення і маршрут пацієнтів.

Мікробно-запальні захворювання нирок та сечовивідних шляхів у дітей. Тубулоінтерстиціальний нефрит. Рефлюкс-нефропатія. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.

Дизурія: методи обстеження, диференційний діагноз, невідкладна допомога, маршрут пацієнта.

Гостра та хронічна ниркова недостатність, принципи діагностики та лікування. Ведення та маршрут пацієнта.

Тема 16. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними ендокринно-метаболічними розладами.

Цукровий діабет в дитячому віці. Тактика спостереження фахівців первинної ланки. Надання невідкладної допомоги. Ведення і маршрут пацієнтів.

Захворювання щитоподібної залози в дитячому віці. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.

Метаболічні розлади в дитячому віці. Ведення та маршрут пацієнта.

Тема 17. Дитячі інфекційні хвороби.

Організація лікувально-профілактичної та протиепідемічної допомоги дітям, хворим на інфекційні хвороби в амбулаторно-поліклінічних умовах.

Основні клінічні симптоми та синдроми при інфекційних хворобах дитячого віку. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки.

Організація лікування дітей на дому з гострими інфекційними захворюваннями. "Стаціонар на дому" - принципи організації, обов'язки лікаря первинної ланки.

Невідкладні стани, пов'язані з інфекційними хворобами у дітей. Надання допомоги на догоспітальному етапі.

Тема 18. Невідкладні стани.

Первинна реанімація. Реанімаційні заходи при зупинці серця, дихання. Реанімація новонароджених дітей. Діагностика смерті мозку.

Надання першої лікарської допомоги при гострих алергічних реакціях (гостра кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок та інші) на догоспітальному етапі.

Надання першої лікарської допомоги при гострій серцево-судинній та дихальній недостатності на догоспітальному етапі.

Надання першої лікарської допомоги при судом, енцефалічних реакціях на догоспітальному етапі.

Надання першої лікарської допомоги гіпертермічному синдрому на догоспітальному етапі.

13.2. Індивідуальні завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Анатомо-фізіологічні особливості доношеної та недоношеної дитини. Транзиторні стани.
2. Психологічні та інші особливості роботи з підлітками.
3. Політика клінік дружніх до молоді (КДМ): цілі, задачі, принципи роботи, цільові групи КДМ.
4. Міжнародний досвід з організації охорони здоров'я дітей.
5. Синдром раптової смерті.
6. Принципи грудного вигодовування немовлят, сформульовані ВООЗ, і шляхи їх впровадження.
7. Контроль за розвитком і станом здоров'я дітей різних вікових груп.
8. Неспецифічна профілактика захворювань дитячого віку. Роль здорового способу життя.
9. Національний календар щеплень. Документи, що регламентують проведення щеплень в Україні.
10. Рекомендовані щеплення (від пневмококу, менінгококу, вітряної віспи, грипу).
11. Абсолютні та відносні протипоказання до вакцинації.
12. Спадковість і патологія. Принципи діагностики та лікування спадкових захворювань. Скринінг-діагностика спадкових та інших захворювань у дітей.
13. Жовтяниці новонароджених. Диференційна діагностика. Лікування.
14. Внутрішньоутробні інфекції. Діагностика, лікування.
15. Рахіт. Етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
16. Анемії у дітей раннього віку.
17. Структура та функції імунної системи при захворюваннях внутрішніх органів.
18. Клінічні особливості ензимопатій у дітей раннього віку.
19. Клінічні прояви муковісцидозу в дітей раннього віку.
20. Хронічні неспецифічні захворювання легень (аномалії розвитку бронхо-легеневої системи, ідіопатичний фіброзучий альвеоліт, гемосидероз легень та ін.)
21. Синдром мальабсорбції в дітей раннього віку.
22. Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення в дітей.
23. Виразковий коліт, хвороба Крона у дітей. Особливості діагностики та лікування.
24. Суть та зміст медико-генетичного консультування в педіатрії.
25. Етіопатогенетичні, клінічні, діагностичні особливості пневмонії в дітей, лікувальна тактика на догоспітальному етапі.
26. Особливості бронхіальної астми в дітей.
27. Синдром вегетативних порушень, особливості їх проявів у підлітковому віці
28. Дитячий церебральний параліч. Медико-соціальна реабілітація.
29. Ревматична лихоманка в дітей: етіопатогенетичні, клінічні, діагностичні особливості.

30. Ювенільний ревматоїдний артрит: діагностичні критерії, лікувальна тактика на догоспітальному етапі.
31. Анатомо-фізіологічні особливості сечовидільної системи в дітей.
32. Гострий гломерулонефрит в дітей, лікувальна тактика на догоспітальному етапі.
33. Особливості етіопатогенезу цукрового діабету у дітей.
34. Клінічні прояви та критерії діагностики цукрового діабету в дітей.
35. Адреногенітальний синдром. Порушення росту у дітей. Хвороби парацитоподібних залоз.
36. Особливо небезпечні інфекції. Класифікація за збудниками інфекції та механізмом передачі.
37. Проблема ВІЛ/СНІДу у дітей різного віку. Тактика фахівців первинної ланки.
38. Білково-енергетична недостатність. Методи корекції харчування.
39. Недостатність харчування у дітей. Лікарська тактика та маршрут пацієнтів при хронічних розладах харчування у дітей різних вікових груп.
40. Харчування дітей з генетичною та спадковою патологією.
41. Коми, диференційна діагностика. Невідкладна допомога та лікування.
42. Гострі токсикози в ранньому віці. Невідкладна допомога та лікування.
43. Втрата свідомості. Синкопальні стани. Колапс. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.

14. Питання до заліку

1. Система організації охорони здоров'я дітей в Україні. Рівні надання медичної допомоги дітям.
2. Основні накази та інструкції з охорони здоров'я дітей. Ведення медичної документації.
3. Основні статистичні показники стану здоров'я дітей. Дитяча смертність, структура, фактори ризику, шляхи зниження.
4. Особливості надання медичної допомоги дітям із особливими потребами: організація мультидисциплінарної взаємодії; медико-соціальна експертиза; реабілітація; паліативна допомога.
5. Основні принципи роботи лікувального закладу, який має статус «Лікарні доброзичливої до дитини».
6. Особливості педіатричної допомоги місцевому населенню в умовах локального військового конфлікту та надзвичайних ситуацій (техногенні тощо).
7. Лікарська тактика фахівців первинної ланки, дії сімейного лікаря.

8. Медичний догляд за здоровою дитиною віком до 3 років. Основні складові обов'язкового медичного профілактичного огляду дитини віком до 3 років.
9. Методика оцінки фізичного розвитку дитини, інтерпретація стандартних відхилень показників фізичного розвитку. Тактика лікаря відповідно до результатів оцінки психомоторного розвитку дитини.
10. Консультування матері та сім'ї з метою розвитку дитини.
11. Перинатальне ураження ЦНС. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування.
12. Анатомо-фізіологічні особливості недоношених дітей.
13. Синдром дихальних розладів. Причини, механізм розвитку, діагностика, лікування.
14. Кон'югаційна жовтяниця. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування.
15. Рациональне вигодовування дітей першого року життя. Сучасна концепція збалансованого харчування Принципи грудного вигодовування немовлят, сформульовані ВООЗ, і шляхи їх впровадження.
16. Розрахунок потреби в харчуванні. Штучне вигодовування дітей раннього віку. Поняття про прикорм, введення прикорму.
17. Лікувальне харчування дітей різних вікових груп. Корекція харчування. Лікувальні суміші.
18. Лікарська тактика та маршрут пацієнтів при хронічних розладах харчування у дітей різних вікових груп.
19. Контроль за розвитком і станом здоров'я дітей різних вікових груп.
20. Неспецифічна профілактика захворювань дитячого віку. Роль здорового способу життя. Загартовування.
21. Національний календар щеплень. Документи, що регламентують проведення щеплень в Україні.
22. Рекомендовані щеплення (від пневмококу, менінгококу, вітряної віспи, грипу). Плани щодо включення рекомендованих вакцин до Календаря щеплень.
23. Абсолютні та відносні протипоказання до вакцинації. Вакцинація дітей з хронічними захворюваннями.
24. Поняття про інтегроване ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ).
25. Задачі сімейного лікаря з оцінки, класифікації, визначення лікування які викладені в уніфікованому клінічному протоколі ІВХДВ. Лікувально-профілактична спрямованість даної стратегії.
26. Консультування батьків у разі захворювання дитини, догляд за хворою дитиною вдома. Подальший догляд сімейного лікаря за хворою дитиною в амбулаторних умовах.
27. Порухення фосфорно-кальцієвого обміну. Клінічні прояви, первинна діагностика, маршрут пацієнта.
28. Рахіт та рахітоподібні захворювання у дітей, діагностика, лікування з позиції фахівця первинної ланки.

29. Гіпервітаміноз Д. Спазмофілія та її диференційна діагностика з іншими судомними синдромами.
30. Ензимопатії у дітей. Можливості діагностики лікаря первинної ланки, маршрут пацієнта.
31. Вроджені хірургічні захворювання травної системи (пілоростеноз, інвагінація кишок, хвороба Гіршпрунга, вади розвитку прямої кишки і відхідника). Лікарська тактика фахівців первинної ланки.
32. Функціональні хвороби кишечника у дітей раннього віку: функціональна діарея, функціональні кольки, функціональний закреп. Клінічні прояви, диференційна діагностика, Лікування.
33. Ведення і маршрут пацієнтів із функціональними хворобами кишечника. Показання для скерування до дитячого гастроентеролога, симптоми «червоних прапорців».
34. Предмет та проблематика медичної генетики.
35. Роль спадковості та середовища в патогенезі хвороб. Закономірності успадкування ознак людини та методи їх вивчення.
36. Спадковість і патологія. Принципи діагностики та лікування спадкових захворювань.
37. Скринінг-діагностика спадкових та інших захворювань у дітей.
38. Організаційні принципи допомоги хворим із спадковими захворюваннями, завдання медико-генетичного консультування.
39. Гострі респіраторні вірусні захворювання у дітей. Ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із гострими респіраторними вірусними захворюваннями.
40. Синдром обструкції верхніх дихальних шляхів (стенозуючий ларингіт). Диференційна діагностика з іншими обструктивними захворюваннями дихальних шляхів.
41. Невідкладна допомога при стенозуючому ларинготрахеїті на до госпітального етапі. Показання до госпіталізації.
42. Гострий бронхіт. Гострий бронхіоліт. Діагностика. Лікування.
43. Гостра пневмонія у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.
44. Муковісцидоз у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. Ведення і маршрут пацієнтів.
45. Вроджені вади серця у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.
46. Артеріальний тиск у дітей. Синдром артеріальної гіпертензії, артеріальної гіпотензії. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.
47. Ведення і маршрут пацієнтів при гіпертонічній кризі у дітей. Надання невідкладної допомоги на до госпітального етапі.
48. Синдром вегетативних порушень, особливості їх проявів у підлітковому віці. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.

49. Системні васкуліти у дітей, діагностика. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки. Ведення і маршрут пацієнтів.
50. Системні захворювання сполучної тканини у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих дітей фахівцями первинної ланки. Принципи вторинної профілактики та реабілітації.
51. Суглобовий синдром у дітей. Реактивні артрити у дітей. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.
52. Бронхіальна астма у дітей. Патогенез, діагностика, вікові особливості перебігу. Сучасна концепція лікування. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.
53. Алергічний риніт у дітей. Атопічний дерматит. Тактика спостереження та лікування хворих дітей фахівцями первинної ланки.
54. Гострі алергічні стани у дітей. Невідкладна допомога.
55. Імунітет та імунопатологічні стани. Первинні імунodefіцитні стани.
56. Основні принципи лабораторної та клінічної діагностики імунodefіцитних станів у дітей.
57. Синдром болю в животі у дітей, диференційна діагностика. Ведення і маршрут пацієнтів.
58. Захворювання, що перебігають з синдромом мальасиміляції (неінфекційні ентеропатії, целиакія, лактазна недостатність) в дитячому віці. Ведення і маршрут пацієнтів.
59. Функціональні захворювання органів травлення у дітей різного віку.
60. Захворювання шлунку та дванадцятипалої кишки. Гастрити, гастродуоденіти. Виразка шлунку та дванадцятипалої кишки.
61. Синдром подразненого кишечника. Синдром порушеного росту бактерій в кишечнику. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.
62. Залізодефіцитні стани у дітей різних вікових груп. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки. Маршрут пацієнтів.
63. Гострий лейкоз. Лейкемоїдні реакції у дітей. Ведення і маршрут пацієнтів.
64. Геморагічні синдроми у дітей. Диференційна діагностика шкірних проявів. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки.
65. Сечовий синдром у дітей в практиці сімейного лікаря. Дисметаболічна нефропатія. Сечокам'яна хвороба. Ведення і маршрут пацієнтів.
66. Мікробно-запальні захворювання нирок та сечовивідних шляхів у дітей. Тубулоінтерстиціальний нефрит. Рефлюкс-нефропатія. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.
67. Дизурія: методи обстеження, диференційний діагноз, невідкладна допомога, маршрут пацієнта.
68. Цукровий діабет в дитячому віці. Тактика спостереження фахівців первинної ланки.

69. Надання невідкладної допомоги при гіпоглікемічних станах, кетоацидозі на до госпітального етапі. Ведення і маршрут пацієнтів.
70. Захворювання щитоподібної залози в дитячому віці. Тактика спостереження та лікування хворих фахівцями первинної ланки.
71. Метаболічні розлади в дитячому віці. Ведення та маршрут пацієнта.
72. Гостра та хронічна ниркова недостатність, принципи діагностики та лікування. Ведення та маршрут пацієнта.
73. Організація лікувально-профілактичної та протиепідемічної допомоги дітям, хворим на інфекційні хвороби в амбулаторно-поліклінічних умовах.
74. Основні клінічні симптоми та синдроми при інфекційних хворобах дитячого віку. Тактика спостереження та лікування фахівцями первинної ланки.
75. Організація лікування дітей на дому з гострими інфекційними захворюваннями. "Стаціонар на дому" - принципи організації, обов'язки лікаря первинної ланки.
76. Невідкладні стани, пов'язані з інфекційними хворобами у дітей. Надання допомоги на догоспітальному етапі.
77. Первинна реанімація. Реанімаційні заходи при зупинці серця, дихання. Реанімація новонароджених дітей. Діагностика смерті мозку.
78. Надання першої лікарської допомоги при гострих алергічних реакціях (гостра кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок та інші) на догоспітальному етапі.
79. Надання першої лікарської допомоги при гострій серцево-судинній та дихальній недостатності на догоспітальному етапі.
80. Надання першої лікарської допомоги при судомах, енцефалічних реакціях на догоспітальному етапі.
81. Надання першої лікарської допомоги гіпертермічному синдрому на до госпітального етапі.

15. Рекомендована література

Основна (базова) література:

1. Наказ МОЗ України від 19.03.2018 № 504 "Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги" <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-19032018--504-pro-zatverdzhennja-porjadku-nadannja-pervinnoi-medichnoi-dopomogi>
2. Педіатрія : підручник I за ред. О. В. Тяжкої. - 3-тє вид. - Вінниця : Нова книга, 2009. - 1136 с. <https://nk.in.ua/pdf/1622r.pdf>
3. Наказ МОЗ України від 04.08.2006 № 540 Про затвердження принципів підтримки грудного вигодовування, критеріїв та порядку оцінки закладу охорони здоров'я на відповідність статусу «Лікарня, доброзичлива до дитини» <https://www.umj.com.ua/article/15012/likarnya-dobrozichliva-do-ditini>

4. Медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях в єдиній державній системі цивільного захисту : Керівництво. / В.П. Печиборщ. – Київ : 2019.–425 с. ISBN Глава 12
https://kyiv.dsns.gov.ua/files/2020/9/29/Medichniy_zahist_v_NS.pdf
5. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20.03.2008 р. № 149 « Про затвердження клінічного протоколу медичного догляду за здоровою дитиною до 3 років»
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0149282-08#Text>
6. Бережний В.В. Актуальні питання педіатрії у практиці сімейного лікаря / Бережний В.В. – К.: Заславський А.Ю., 2015. – 342 с. <http://www.mif-ua.com/book-shop/book-34194.html>
7. НЕОНАТОЛОГІЯ: національний підручник у 2 т. Т.1 / За ред. проф. Шунько Є.Є. 2015 р.
8. Наказ МОЗ України про затвердження "Протоколу медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною" № 152 від 04.04.2005 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0152282-05#Text>
9. Наказ МОЗ України про затвердження "Протоколу медичного догляду за новонародженою дитиною з малою масою тіла при народженні" № 584 від 29.08.2006 <http://www.uazakon.com/document/fpart12/idx12924.htm>
10. Наказ МОЗ України від 17.04.2006 № 298/227 «Про затвердження Інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах» із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 202/165 від 26.02.2013.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0523-06#Text>
11. Принципи раціонального харчування дітей раннього віку: навчальний посібник / В.М. Савво та ін. - Х.: Золоті сторінки, 2012. – 144с.
12. Закон України «Про дитяче харчування» № 142V від 14.09.2006 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2006. — № 44. — С. 433.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-16#Text>
13. Основи педіатрії за Нельсоном у 2-х томах. Том 1 Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман Видавництво Медицина 2019 рік. 378с.
http://kingmed.info/knigi/Pediatrics/book_3276/Pediatrics_po_Nelsonu_17-e_izdanie_Tom_1-Berman_RE_Kligman_RM_Djenson_NB-2009-djvu
14. Наказ МОЗ України № 434 від 29.11.2002 «Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні» Із змінами, внесеними згідно з Наказом Із змінами, внесеними згідно з Наказом МОЗ України № 177 від 03.04.2008.
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0434282-02#Text>
15. Наказ МОЗ України № 438 від 12.05.2016 року «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації інтегрованого ведення хвороб дитячого віку. «Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги» Інтегроване ведення хвороб дитячого віку. https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2016_438_ukpmd_ivhdv.pdf

16. Інфекційні хвороби : підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів / О. А. Голубовська [та ін.] ; за ред. О. А. Голубовської. - 2-е вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина , 2018. - 686 с. : табл., іл. - Бібліогр.: с. 677-681 http://194.44.242.25/cgi-bin/Webirbis3/cgiirbis_64.exe?LNG=uk&Z1ID=&I21DBN=DB1&P21DBN=DB1&S21STN=1&S21REF=3&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=10&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=U=&S21STR=616.9%20%28075%20%29
17. Наказ МОЗ України № 551 від 11.08.2014 «Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1237-14#Text>
18. Основи педіатрії за Нельсоном у 2-х томах. Том 2 Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман Видавництво Медицина 2019 рік. 426с. <https://www.medpublish.com.ua/images/pdf/75235.pdf>
19. Наказ МОЗ України від 10.01.2005 №9 «Про затвердження Протоколу лікування та профілактики рахіту у дітей» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0009282-05#Text>
20. Наказ МОЗ України N 59 від 29.01.2013 «Про затвердження уніфікованих клінічних протоколів медичної допомоги дітям із захворюваннями органів травлення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://moz.gov.ua/ua/portal/dn_20130129_0059.html
21. Рекомендації Європейського товариства фахівців у галузі дитячої гастроентерології, Керівництво NICE (січень 2018 р.) // Дитячий лікар. – 2018, Збірник клінічних рекомендацій. <https://d-l.com.ua/ua/zbirnyk-3/zbirnik-klinichnih-rekomendaciy>
22. Абатуров А.Е., Крючко Т.А., Кривуша Е.Л., Ткаченко О.Я. Нутритивная имедикаментозная коррекция дефицита кальция и витамина D у детей // Здоровье ребенка. – 2018. – Т. 13, № 7. – С.681-689. <http://repo.dma.dp.ua/3737/1/%D0%9D%D1%83%D1%82%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%8F%20%D0%B8%20%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%8F%20%D0%BA%D0%BE%D1%80%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F.pdf>
23. Бабаджанян О.М., Волошина Л.Г., Павленко Н.В., Слободянюк О.Л. Діагностичний алгоритм і особливості ведення дітей з патологією печінки // Здоровье ребенка. – 2019. – Додаток 1, дитяча гастроентерологія та нутріціологія. – С.41-48. <http://www.mif-ua.com/archive/issue-34767/>
24. Бережний В.В. Гострі респіраторні захворювання у дітей: ранній стартовий підхід до терапії. Доказова база даних (огляд) // Современная педиатрия. – 2019. - № 1. – С. 89-100. <https://med-expert.com.ua/journals/wp-content/uploads/2019/03/15.pdf>

25. Наказ № 362 19.07.2005 МЗ України «Про затвердження Протоколів діагностики та лікування кардіоревматологічних хвороб у дітей». <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0362282-05#Text>
26. Наказ МОЗ України № 868 від 08.10.2013 року «Бронхіальна астма у дітей. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги» https://dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2013_868_ykpm_dor.pdf
27. Наказ МОЗ України N 709 від 2015 року «Залізодіфіцитна анемія. - Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги» https://dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2015_709_ykpm_dza.pdf
28. Наказ МОЗ України від 20.07.2005 №365 «Про затвердження протоколів лікування дітей за спеціальністю «Дитяча нефрологія» зі змінами внесеними згідно з Наказом МОЗ №627 від 03.11.08 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0365282-05#Text>
29. Охотникова Е.Н., Усова Е.Н., Гладуш Ю.И. Современная антибиотикотерапия инфекций мочевыводящих путей в детской практике // Дитячий лікар. – 2016. – Т.46, № 1. – С. 34-40. [https://dl.com.ua/uploads/issues/2016/1\(46\)/DL16-1_49-54_442f6dbb1426accd5cdd1f70fd95afbf.pdf](https://dl.com.ua/uploads/issues/2016/1(46)/DL16-1_49-54_442f6dbb1426accd5cdd1f70fd95afbf.pdf)
30. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. // Київ 2018 https://www.medpublish.com.ua/images/pdf/str_Golubovska_infekc%20hvorobi_2v.pdf
31. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи): посібник/Богомолець О.В., Рошін Г.Г., Синельник С.В., та ін. - Київ: Юстон, 2016.- 212 с. <https://library.gov.ua/ekstrena-medychna-dopomoga/>
32. Невідкладні стани в педіатричній практиці. Автор Фелікс Глумчер, Ю. Марушко, Г. Шеф Видавництво Медицина Мова Українська 2020р. 440ст. <https://www.medpublish.com.ua/images/pdf/75262.pdf>
33. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Медикаментозна алергія, включаючи анафілактичний шок» за наказ МОЗ України від 30 грудня 2015 року № 916 https://dec.gov.ua/wp-content/uploads/images/dodatki/2015_916_MA/2015_916_YKPM_D_MA.pdf

Додаткова література:

1. Вороненко В.В.¹, Близнюк М.Д.², Печиборщ В.П.², Шуригін О.Ю.² Особливості медичного забезпечення населення та військ у зоні АТО. Реалії та перспективи створення єдиного медичного простору // Український медичний часопис 4 (120) – VII/VIII 2017 с.59-62
<https://www.umj.com.ua/article/113353/osoblivosti-medichnogo-zabezpechennya-naselennya-ta-vijsk-u-zoni-ato-realiyi-ta-perspektivi-stvorenniya-yedinogo-medichnogo-prostoru>
2. Наказ МОЗ України від 2.06.2009 № 383 " Про удосконалення організації надання медичної допомоги дітям підліткам та молоді " <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0383282-09#Text> – положення про «Клініку дружню до молоді».
3. Антипкин Ю.Г., Волосовець О.П., Майданник В.Г. та спів. Стан здоров'я дитячого населення – майбутнє країни // Здоровье ребенка. – 2018. – Т. 13, № 1. с.1 - 23. <http://www.mif-ua.com/archive/article/45740>
4. Шунько Є.Є.; Лакша О.Т.; Белова О.О.; Кончаковська Т.В.; Орлова Т.О.; Король О.Г.; Старенька С.Я. Шляхи розвитку неонатології в Україні у XXI столітті - впровадження світових стандартів надання медичної допомоги глибоконедоношеним дітям та їх подальша медико-соціальна реабілітація. Современная педиатрия 1(29)/2010 <https://web.archive.org/web/20180305131430/http://lib.inmeds.com.ua:8080/jspui/handle/lib/1529>
5. Ерпулєва Ю.В. Оценка статуса питания ребенка в практике врача педиатра. Библиотека врача-специалиста / Ерпулєва Ю.В., Корсунский А.А. // М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. – 80 с.
<https://search.rsl.ru/ru/record/01008161265>
6. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунoproфілактики /[Ткаченко С.К. Поцюрко Р.І., Беш Л.В. та ін.]. – 5-е вид. – К.: ВСВ «Медицина», 2015. – 592 с. с. 363-379 <https://library.gov.ua/pediatriciya-z-kursom-infektsijnyh-hvorob-ta-osnovamy-imunoprofilaktyky/>
7. Додаток до «Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги» Інтегроване ведення хвороб дитячого віку» https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2016_438_dodatok_ivhdv.pdf
8. Антипкин Ю.Г., Майданник В.Г., Бурлака Е.А. Консенсус глобальных рекомендаций по профилактике и лечению алиментарного рахита // Міжнародний журнал педіатрії, акушерства та гінекології. – 2018. – Т. 12, № 4. – С.15 <http://ijpog.org/downloads/33/15-34.pdf>
9. Синдром закрєпів у дітей: Навчально-методичний посібник/ В.Ф.Рибальченко, В.В.Бережний, П.С.Русак та ін.; За ред. В.Ф.Рибальченко, В.В.Бережного, П.С.Русака, В.М. Грони. – К.: ТОВ «ВІТ-А-ПОЛ», 2015. – 234 с.; іл. http://194.44.242.25/cgi-bin/Webirbis3/cgiirbis_64.exe
10. Наказ МОЗ України від 30.03.2004 №88 «Про затвердження Протоколів лікування дітей зі спеціальності «Дитяча хірургія» зі

- змінами, внесеними згідно з Наказом МОЗ України №150 від 18.02.2010 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v088a282-04#Text>
11. Сучасні можливості діагностики спадкових порушень обміну речовин у дитячому віці Г.А. Павлишин, д. мед. н., професор; *В.І. Зірник, к. мед. н.; *А.В. Шолох /Тернопільський державний університет ім. І.Я. Горбачевського; *Європейська клініка «Євролаб», Київ// МЛ №10 (56) 2008 с. 51-53 <http://www.health-medix.com/articles/mistetzvo/2009-01-12/Pavlishen.pdf>
 12. Майданник В.Г. Современные стандарты антибиотикотерапии внебольничной терапии у детей. // Здоров'я України. – 2015. - № 4 (35). – с.33 http://health-ua.com/wp-content/uploads/2016/02/Collect_ZU_2015_Pediatrics_4_for_site.pdf
 13. Майданник В.Г., Фалалєєва Т.М., Молочек Н.В., Романенко С.Ю. Клінічні рекомендації з лікування та профілактики ускладнень гострих респіраторних інфекцій у дітей // Міжнародний журнал педіатрії, акушерства та гінекології. – 2019. – Т. 13, № 1. – С.11-54. <http://ijpog.org/downloads/36/56-99.pdf>
 14. Марушко Ю. В., Гищак Т.В. Нові рекомендації щодо діагностики і лікування артеріальної гіпертензії у дітей: переваги і перспективи. Дитячий лікар. № 3-4 (60-61), 2018, с. 5-18. [https://dl.com.ua/uploads/issues/2018/3-4\(6061\)/dl18_34_517_902f7a277e671bba7d5c295ec7b02d34.pdf](https://dl.com.ua/uploads/issues/2018/3-4(6061)/dl18_34_517_902f7a277e671bba7d5c295ec7b02d34.pdf)
 15. Уманец Т.Р. Сучасна стратегія ведення дітей з алергією // Тематичний номер «Педіатрія» - Здоров'я України. – 2019. - №1 (48). - С. 32-33. https://health-ua.com/multimedia/userfiles/files/2019/Pediatrics_1_2019/Pediatrics_1_2019_str_32_33.pdf
 16. Що нового в GINA 2019: діти 6–11 років. Обсяг медикаментозної терапії в залежності від Кроку лікування та контролю астми // Дитячий лікар. – 2019. - №2. – С.46-47. <http://ijpog.org/downloads/30/Oglad1.pdf>
 17. Ганзий Е.Б., Волошина Л.Г., Бабаджанян Е.Н., Павленко Н.В., Драчевская Е.В. Оптимизация лечения синдрома раздраженного кишечника у детей. // Здоровье ребенка. – 2019. – Додаток 1, дитяча гастроентерологія та нутріціологія. – С.41-48. <http://www.mif-ua.com/archive/issue-34767/>
 18. Чернышева О.Е., Самойленко И.Г., Харченкова Д.С., Яковенко Д.В. Клинические особенности целиакии у детей раннего возраста. // Здоровье ребенка. – 2016. - № 5 (77). – с. 94-97. <http://sp.med-expert.com.ua/article/download/SP.2016.77.94/76420>
 19. Няньковський С.Л., Няньковська О.С., Троцький Г.М., Камуть Н.В. Харчова алергія на білок коров'ячого молока чи непереносимість

- лактози? Принципи диференціальної діагностики й дієтотерапії // Здоров'я ребенка. – 2019. – Т. 14, № 3. – С.171-176.
<https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/630849.pdf>
20. Дорош ОІ, Дудаш ПЙ, Чезаро С, Петрончак ОА та співавт. (2019). Лейкемоїдні реакції та хронічні мієлопроліферативні захворювання у дітей: схожість і відмінності. Сучасна педіатрія. Україна. 5(101) 2019 с.9-30 <https://med-expert.com.ua/journals/wp-content/uploads/2019/11/04-4.pdf>
21. Захарова И.Н., Османов И.М., Мачнева Е.Б. и др. Лечение и профилактика инфекций мочевых путей у детей: обзор ведущих рекомендаций европейских экспертов. Педиатрия (Прил. к журн. Consilium Medicum). 2017; 1с.10–16.
<https://cyberleninka.ru/article/n/lechenie-i-profilaktika-infektsiy-mochevyh-putey-u-detey-obzor-veduschih-rekomendatsiy-evropeyskih-ekspertov>
22. Давіденко К. 2019-09-03«Український медичний часопис»
 Цукровий діабет у дітей та підлітків: рекомендації ADA 2019 (American Diabetes Association (2019) Children and Adolescents: Standards of Medical Care in Diabetes—2019. Diabetes Care, 42 (Suppl. 1): S148–S164.)
<https://www.umj.com.ua/article/162044/tsukrovij-diabet-u-ditej-ta-pidlitkiv-rekomendatsiyi-ada-2019>
23. Наказ №254 МОЗ України від від 27.04.2006 р. «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча ендокринологія"» [наказами Міністерства охорони здоров'я України від 3 лютого 2009 року N 55, від 7 жовтня 2013 року N 864](#)
<https://ips.ligazakon.net/document/MOZ6018>

Бази даних:

1. База даних «Здоров'я для всіх. Україна»: Офіційний сайт Центру медичної статистики МОЗ України. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
2. Основні причини смертності від неінфекційних захворювань: інформ. бюл. ВОЗ. <http://www.who.int/>
3. Центр громадського здоров'я МОЗ України: <https://phc.org.ua/>
4. Центр контролю та профілактики захворювань: www.cdc.gov
5. Міжнародне Кокранівське співробітництво <https://www.cochrane.org/> -
6. <https://www.uptodate.com/home>
7. Український медичний часопис <https://www.umj.com.ua/>
8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.11.2011 № 816 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги на засадах доказової медицини" [Електронний ресурс]. – Режим посилання http://www.dec.gov.ua/mtd/_gvpk.html

9. РЕЄСТР медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги (База стандартів медичної допомоги в Україні) <http://www.dec.gov.ua/mtd/index.html>
10. Нові клінічні протоколи Міністерства охорони здоров'я України в сфері доказової медицини <http://guidelines.moz.gov.ua/documents>
11. Здоров'я дітей і підлітків Європейського регіонального бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я <https://www.euro.who.int/ru/health-topics/Life-stages/child-and-adolescent-health>
12. Чинний випуск Державного формуляра лікарських засобів <https://www.dec.gov.ua/?ZG93bmXvYWQ=d3AtY29udGVudC91cGxvYWRzL2ZvcM0tc3lzdGVtL2YxMi54bHM=>
13. Официальный сайт центра метаболических заболеваний НДСБ «Охматдет» <https://web.archive.org/web/20120404160824/http://www.ohmatdet-metabolic.org.ua/metabolic-diseases>
14. Реєстр медико-технологічних документів (медичні стандарти, Уніфіковані клінічні протоколи медичної допомоги, Клінічні настанови) <https://www.dec.gov.ua/mtd/home/>
15. Українська Асоціація сімейної медицини www.ufm.org.ua
16. Всесвітня Асоціація сімейних лікарів (Європа) <https://www.woncaeurope.org>
17. Офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
18. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
19. Офіційний портал Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>.
20. Громандська організація «Рідкісні імунні захворювання» <http://ngo-rid.com/shho-take-pid/>

16. Глосарій

«Лікарня доброзичлива до дитини» - звання, що присвоюється закладам охорони здоров'я України, які надають допомогу матерям та дітям відповідно до вимог Розширеної Ініціативи ВООЗ/ЮНІСЕФ «Лікарня, доброзичлива до дитини». В основу Ініціативи покладені Принципи підтримки грудного вигодовування. Даний статус присвоюється рішенням Координаційної ради міністерства охорони здоров'я України.

Захворюваність – число випадків захворювання, виявлених протягом певного часу (як правило, протягом року) серед певної групи осіб, у яких може виникнути це захворювання; обчислюється у відсотках.

Здоров'я - стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороб або фізичних дефектів.

Клінічна настанова - документ, що містить систематизовані положення стосовно медичної та медико-соціальної допомоги, розроблені з

використанням методології доказової медицини на основі підтвердження їх надійності та доведеності, і має на меті надання допомоги лікарю і пацієнту в прийнятті раціонального рішення в різних клінічних ситуаціях

Клінічні рекомендації - документ, що містить систематизовані положення стосовно медичної та медико-соціальної допомоги, розроблені з використанням методології доказової медицини на основі підтвердження їх надійності та доведеності, і має на меті надання допомоги лікарю і пацієнту в прийнятті раціонального рішення в різних клінічних ситуаціях

Профілактика - сукупність заходів, спрямованих на запобігання захворюванням та зміцнення здоров'я

Скринінг - обстеження з метою виявлення нерозпізнаних випадків захворювань (безсимптомних, латентних) або інших ознак, пов'язаних зі здоров'ям, шляхом використання тестів або інших процедур – обстеження людей, які не мають симптомів захворювання, для його раннього виявлення та лікування. Цільовою популяцією для проведення скринінгу є популяція «підвищеного ризику». Скринінг не застосовується для діагностики захворювань; цей методичний підхід «сортуює» зовнішньо практично здорових осіб на тих, хто ймовірно хворий, і тих, хто ймовірно здоровий. Скринінг має сенс лише у тому випадку, коли виявлене захворювання (у тій стадії, в якій воно виявлене) можна лікувати і раніше розпочате лікування покращує прогноз.

Смертність – частота настання смертельного результату у певній групі хворих за певний період часу та за певних умов лікування чи його відсутності.

Медичний догляд за дитиною раннього віку - це комплекс заходів, які здійснюються медичними працівниками із залученням родини у відповідності до потреб кожного вікового періоду розвитку дитини та спрямовані на створення оптимальних умов для її здорового гармонійного розвитку (фізичного, розумового, соціального) в сприятливому безпечному середовищі, забезпечення раціонального вигодовування та харчування, профілактику захворювань і травматизму, формування навичок здорового способу життя.

Патронаж — це спеціальна медична програма, яка передбачає активне спостереження медперсоналом новонародженого малюка протягом першого місяця життя. Активне спостереження означає, що медсестра, або педіатр самостійно відвідують новонародженого за місцем проживання.

Successful Breastfeeding»), на їх підставі в Україні була прийнята галузева програма «Підтримки грудного вигодовування дітей в Україні на 2006-2010 роки».

Національний календар щеплень — це документ, у якому визначено перелік захворювань, від яких проводиться вакцинація, і строки проведення щеплень. Такий документ існує в більшості країн світу. Національні календарі в різних країнах відрізняються кількістю

інфекційних захворювань, захист від яких забезпечується за державний бюджет. Календар затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України № 595 від 16.09.2011 р. та Наказ МОЗ України № 947 від 18.05.2018 (у редакції Наказу МОЗ України № 2070 від 11.10.2019 р.)

Неблагоприємні події після імунізації (НППІ) будь-яка несприятлива з медичної точки зору подія, що спостерігається після імунізації та необов'язково має причинно-наслідковий зв'язок з використанням вакцини. Несприятливою подією може бути будь-яка несприятлива або ненавмисна ознака, відхилення у результатах лабораторних досліджень, симптоми захворювання або захворювання.

Спазмофілія – це захворювання, в основі якого лежить порушення мінерального обміну (зниження концентрації іонізованого кальцію в крові). Вона характеризується підвищеною нервово-м'язовою збудливістю і схильністю до тонічних і клонічних судом окремих груп м'язів, особливо гортані та кінцівок. Спазмофілія інколи проявляється рідкісною, але найнебезпечнішою формою – еклампсією.

Рахіт – це загальне захворювання організму дитини з глибокими порушеннями всіх видів обміну речовин (особливо мінерального), із втягненням у патологічний процес багатьох органів (серця, печінки, легень, нирок) і систем (кісткової, м'язової, нервової, ендокринної), порушенням гемопоезу.

Ензимопатії (ензим-білок) відображають пошкодження одного з видів білкових утворень – ферментів, тобто мова йде про дефекти в білковому субстраті:

- аномалії обміну амінокислот;
- спадкові захворювання обміну вуглеводів;
- спадкові хвороби обміну ліпідів.

Функціональні розлади травлення - це порушення функції органів травлення, що пов'язані зі зміною їх регуляції та супроводжуються різноманітною комбінацією гастроінтестинальних симптомів без структурних або біохімічних змін.

Мальасиміліяція – термін, який об'єднує комплекс змін травлення і всмоктування (мальабсорбцію і мальдигестію), що визначає його використання в міжнародній термінології для характеристики як порушень процесів розщеплення основних компонентів їжі, так і всмоктування кінцевих продуктів їх гідролізу.

Стаціонар вдома - один з видів амбулаторно-поліклінічної допомоги, організовується як відділення амбулаторнополіклінічних закладів для надання медичної допомоги в домашніх умовах

у випадках, коли пацієнти не можуть відвідувати поліклініку або пацієнту необхідно тимчасове дотримання домашнього режиму, показано проведення лікувальних заходів, щоденне спостереження медичними працівниками, але при цьому відсутня необхідність у його цілодобовому спостереженні та цілодобовому виконанні лікувальних процедур. Перебування

хворої дитини вдома, у звичайних для неї умовах, обмежує стресову ситуацію, а також запобігає появі нозокоміальних інфекцій.

Транзиторні (рубіжні, перехідні) стани новонароджених - особливості функціональної активності найважливіших органів і систем організму дитини в період новонародженості, обумовлені її пристосуванням дитини навколишнього середовища в перші дні життя.

«Принципи грудного вигодовування» - 10 базових принципів, що сформульовані експертами ВООЗ / ЮНІСЕФ у 1991 р. з метою підтримки грудного вигодовування з успішного грудного вигодовування.

Інтегроване ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ) - це стратегія зниження рівня смертності та захворюваності дітей найбільш поширеними хворобами, такими як гострі респіраторні інфекції, діарея, кір, порушення харчування, неонатальні інфекції та деякі інші. Дана стратегія включає ряд профілактичних та лікувальних втручань, метою яких є поліпшення практики як у медичних установах, так і вдома .

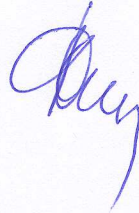
Провідні лектори:

Викладач кафедри

Викладач кафедри

Г. І. Назаренко

Т.П. Гавриленко